

**VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO DUJŲ IR ELEKTROS SKYRIUS**

Teikti Komisijos posėdžiui
Komisijos narė
Viktorija Sankauskaitė
Komisijos narys
Žilvinas Klimka
Komisijos pirmininkė
Inga Žilienė

2015-04-09

**PAŽYMA
DĖL GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO SISTEMOS OPERATORIAUS PASKYRIMO IR
GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO VEIKLOS LICENCIJOS IŠDAVIMO**

2015-04-09 Nr. O5-94
Vilnius

Įvadas

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija), įvertinusi perdavimo sistemos operatoriaus pateiktus dokumentus, duomenis ir informaciją apie Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (toliau – Įstatymas) 40–42 straipsnyje įtvirtintų reikalavimų įvykdymą, 2015 m. sausio 15 d. nutarimu Nr. O3-5 „Dėl gamtinių dujų perdavimo veiklos atskyrimo ir perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo preliminaraus sprendimo“ (toliau – Nutarimas) nutarė:

- Konstatuoti, kad AB „Amber Grid“ perdavimo veiklos atskyrimas atitinka Įstatymo 40-42 straipsnių nuostatas ir AB „Amber Grid“ gali būti paskirtas perdavimo sistemos operatoriumi.

- Informuoti Europos Komisiją apie priimtą preliminarų sprendimą ir pateikti šį sprendimą pagrindžiančius dokumentus.

- Priimti galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo Įstatymo 28 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta tvarka.

- Įpareigoti AB „Amber Grid“, pasikeitus aplinkybėms, dėl kurių neužtikrinamas Įstatymo 40-42 straipsniuose nustatytų perdavimo veiklos atskyrimo reikalavimų įgyvendinimas, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, kai šios aplinkybės tampa žinomos AB „Amber Grid“, informuoti Komisiją.

Atitinkamai Komisija 2015 m. sausio 26 d. informavo Europos Komisiją apie priimtą preliminarų sprendimą bei pateikė visus turimus duomenis.

Komisija 2015 m. kovo 26 d. gavo Europos Komisijos 2015 m. kovo 23 d. nuomonę C(2015) 2135 final dėl AB „Amber Grid“ atskyrimo, kurioje Europos Komisija pateikė šias esmines pastabas, siūlydama įvertinti Komisijai priimant galutinį sprendimą:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimta AB „Klaipėdos naftos“ ir UAB „Litgas“ nuosavybės teisių koncepcija nėra tapati LITGRID AB sertifikavimo metu pasiūlytam metodui, t. y. atskyrimas tarp dviejų valstybės institucijų bus atliktas iš dalies, o ne visiškai.

- Nors Europos Komisija sutinka, kad priimta atskyrimo struktūra didele dalimi yra veiksminga siekiant išvengti rizikos, kad perdavimo sistemos operatoriaus valdymas ir plėtojimas nebus vykdomi nepriklausomai, Europos Komisijos netenkina tai, kad nebuvo atliktas nuodugnus kitų Energetikos ministerijos netiesioginių teisių į UAB „Litgas“ vertinimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos 2009 m. liepos 13 d. direktyvos 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos

bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 2003/55/EB (OL 2009, L 211, p. 94) (toliau – Direktyva) 9 straipsnio 2 dalį.

- Europos Komisija susirūpinusi, kad Energetikos ministerijos, kuri yra dujų tiekėjo UAB „Litgas“ akcininkė, finansinėmis paskatomis bendrovei AB „Amber Grid“ gali būti daromas nederamas poveikis, pvz., pajėgumų paskirstymo, techninės priežiūros ar investicijų klausimais.

Dėl aukščiau įvardytų priežasčių Europos Komisija ragina Komisiją sertifikuoti AB „Amber Grid“ tik su sąlyga, kad visos UAB „Litgas“ akcijos, kurias turi AB „Klaipėdos nafta“, bus perleistos. Jei vykdant tokį procesą reikės perkelti ir darbuotojus, gali būti nustatytas pagrįstas, pvz., dvylikos mėnesių, pereinamasis laikotarpis.

Komisija, įvertinusi Europos Komisijos pateiktą nuomonę, 2015 m. kovo 27 d. raštu Nr. R2-(T)-1025 kreipėsi į Energetikos ministeriją ir Finansų ministeriją, atitinkamai valdančių gamtinių dujų perdavimo ir tiekimo veiklas, pateikti informaciją apie minėtoje Europos Komisijos nuomonėje išdėstytos AB „Amber Grid“ sertifikavimo sąlygos įgyvendinimo galimybes, tai yra per kokį terminą, neviršijant Europos Komisijos pasiūlyto maksimalaus dvylikos mėnesių pereinamojo laikotarpio, galėtų būti atliktas AB „Klaipėdos nafta“ turimų UAB „Litgas“ akcijų perleidimas ūkio subjektui, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai nėra valdomas Energetikos ministerijos.

Energetikos ministerija pateikė atsakymą į minėtą klausimą 2015 m. balandžio 2 d. raštu Nr. (7.5-09)3-993, o Finansų ministerija – 2015 m. balandžio 2 d. raštu Nr. (27.18-02)-5K-1507298-6K-1502806 (raštai pridedami). Šie atsakymai pateikiami žemiau tekste, vertinant Europos Komisijos pastabas (žr. 2.2.1 poskyrį).

Komisija, atsižvelgdama į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005 (OL 2009, L 211, p. 36) 3 straipsnio 2 dalyje ir Įstatymo 28 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą galutinio sprendimo dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo terminą, įvertino Europos Komisijos nuomonę, taip pat Energetikos ministerijos ir Finansų ministerijos gautus atsakymus.

Taip pat esant pokyčiams dėl paskirtų naujų vadovų ar įmonių, kurios analizuojamos kartu vykdant perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo procedūrą, valdybose bei finansinio pajėgumo rodiklių vertinimas yra atnaujintas ir papildytas, lyginant su 2015 m. sausio 14 d. teiktoje pažymoje Nr. O5-2 „Dėl gamtinių dujų perdavimo veiklos atskyrimo ir perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo preliminaraus sprendimo“ (toliau – Pažyma) buvusią informaciją.

1. Bendrosios nuostatos

1.1. Teisinės prielaidos

Direktyvos 9 straipsnyje nurodyta, kad valstybė narė, pasirinkusi visišką nuosavybės atskyrimo modelį nuo 2012 m. kovo 3 d. privalo užtikrinti perdavimo veiklos atskyrimą nuo tiekimo ir gamybos veiklos bei šių veiklų komercinių interesų, įskaitant perdavimo veiklos nuosavybės atskyrimą.

Direktyvos nuostatos buvo perkeltos Įstatymo 2011 m. birželio 30 d. redakcija, taip pat Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo įstatymo įgyvendinimo įstatymu (toliau – Įgyvendinimo įstatymas).

Įstatymo 40 straipsnyje įtvirtinta, kad Lietuvos Respublikoje vykdoma gamtinių dujų perdavimo veikla privalo būti atskirta nuo gamtinių dujų gavybos veiklos ir tiekimo veiklos, atskiriant perdavimo sistemos ir (arba) perdavimo sistemos operatoriaus nuosavybę nuo gavybos ir (arba) tiekimo veiklą vykdančių gamtinių dujų įmonių, t. y. pasirinktas įgyvendinti nuosavybės atskyrimo modelis. Veiklų atskyrimui taikomi reikalavimai, apimantys veiklų kontrolę ir valdymo teises, išdėstyti įstatymo 41 ir 42 straipsniuose.

Be to, kartu vertintina tai, jog atsižvelgiant į gamtinių dujų ir elektros energetikos veiklų tarpsektoriškumą ir Direktyvos 9 straipsnio 6 dalies bei atitinkamai 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų

taisyklių (toliau – Elektros direktyva) 9 straipsnio 6 dalies nuostatas, numatančias, kad įgyvendinant nuosavybės atskyrimo reikalavimus, du atskiri viešieji subjektai, kontroliuojantys perdavimo sistemos operatorių ar perdavimo sistemą ir įmonę, atliekančią kurią nors iš gavybos/gamybos ar tiekimo funkcijų, nėra laikomi tuo pačiu asmeniu ar asmenimis. Įstatymo 41 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad įmonės, atliekančios kurią nors iš gavybos ar tiekimo funkcijų, apima įmones, atliekančias kurią nors iš gamtinių dujų gavybos ar tiekimo ir elektros gamybos ar tiekimo funkcijų. Atitinkamai Įstatymo 41 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti perdavimo sistemos operatoriai ir pačios perdavimo sistemos apima tiek gamtinių dujų, tiek elektros perdavimo sistemos operatorius ir perdavimo sistemas. Taip pat Įstatymo 41 straipsnio 3 dalyje ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 53 straipsnio 7 dalyje įtvirtinta, kad įmone, vykdančia gamybos, perdavimo ir tiekimo veiklą, taip pat laikoma atitinkamą veiklą dujų sektoriuje vykdanči įmonė, kaip nurodyta Įstatyme ir *vice versa*.

Įgyvendinimo įstatymu nustatyta įmonių, neatitinkančių Įstatymo aštuntojo skirsnio „Veiklų ir apskaitos atskyrimas“ reikalavimų (toliau – Įstatymo reikalavimų neatitinkančios gamtinių dujų įmonės), prisitaikymo prie Įstatymo aštuntojo skirsnio „Veiklų ir apskaitos atskyrimas“ reikalavimų procedūra. Įgyvendinimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad Įstatymo reikalavimų neatitinkančios gamtinių dujų įmonės privalo iki datos, nustatytos Vyriausybės nutarimu patvirtintame veiklų atskyrimo plane, pasirinkti ir pranešti Komisijai apie pasirinktą prisitaikymo prie Įstatymo aštuntojo skirsnio „Veiklų ir apskaitos atskyrimas“ reikalavimų procedūrą. Įstatymo reikalavimų neatitinkančios gamtinių dujų įmonės turėjo teisę rinktis tarp šių prisitaikymo procedūrų:

- 1) Įgyvendinimo įstatymo 3 straipsnyje numatytos kontrolės pertvarkymo procedūros, užtikrinančios atitiktį Įstatymo aštuntojo skirsnio „Veiklų ir apskaitos atskyrimas“ reikalavimams;
- 2) Įgyvendinimo įstatymo 4 straipsnyje numatytos reorganizavimo procedūros, užtikrinančios atitiktį Įstatymo aštuntojo skirsnio „Veiklų ir apskaitos atskyrimas“ reikalavimams.

Vyriausybė, vadovaudamasi Įgyvendinimo įstatymo nuostatomis, 2011 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. 1239 patvirtino Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo reikalavimų neatitinkančių gamtinių dujų įmonių veiklų ir kontrolės atskyrimo vykdymo planą (toliau – Planas), o 2011 m. gruodžio 7 d. nutarimu Nr. 1417 – Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo reikalavimų neatitinkančių gamtinių dujų įmonių veiklų ir kontrolės atskyrimo tvarkos aprašą (toliau – Atskyrimo aprašas). Vadovaujantis Plano 5 punktu, Įstatymo reikalavimų neatitinkanti gamtinių dujų įmonė, kuri vykdo gamtinių dujų perdavimo veiklą, privalėjo priimti sprendimą dėl pasirinkto veiklų ir kontrolės atskyrimo būdo ir pateikti Komisijai išsamų pasirinkto veiklų ir kontrolės atskyrimo būdo aprašymą kartu su numatomų atlikti veiksmų planu ne vėliau kaip iki 2012 m. kovo 31 d. (su pratęsimu – iki 2012 m. gegužės 31 d.). Plano 6.2 (pagal kontrolės pertvarkymo procedūras) ir 8.2 (pagal reorganizavimo procedūras) punktuose įtvirtintas terminas, iki kurio privalo būti įvykdytas veiklų ir kontrolės atskyrimas – tai yra iki 2014 m. spalio 31 d., taip pat Plane numatyti tarpinių veiksmų atlikimo terminai. Atskyrimo apraše nustatyti pagrindiniai veiksmai, kuriuos turi atlikti gamtinių dujų įmonės, siekdamos atitikti Įstatymo aštuntojo skirsnio reikalavimus, taip pat veiklų ir kontrolės atskyrimo priežiūra.

Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo, tiekimo ir rinkos operatoriaus licencijavimo taisyklėse (toliau – Taisyklės), patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 27 d. nutarimu Nr. 1246 „Dėl Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo, tiekimo ir rinkos operatoriaus licencijavimo taisyklių patvirtinimo“, numatytas detalus dokumentų, kuriuos privalo pateikti perdavimo sistemos operatorius, siekiantis verstis gamtinių dujų perdavimo veikla, sąrašas.

Vadovaujantis 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005 (OL 2009 L 211, p. 36) (toliau – Reglamentas) 3 straipsniu, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 28 straipsnio 2 ir 3 dalimis, Taisyklių 33-35 punktais:

1. Komisija ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo visų dokumentų gavimo priėmusi numanomą sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo ir perdavimo licencijos

išdavimo, nedelsdama, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo numanomo sprendimo priėmimo, privalo notifikuoti jį ir visą reikiamą informaciją Europos Komisijai;

2. Europos Komisijai per 2 mėnesius (jeigu Europos Komisija su prašymu pateikti nuomonę kreipiasi į Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą, – per 4 mėnesius) nuo notifikacijos gavimo nepateikus nuomonės, laikoma, kad Europos Komisija neprieštarauja Komisijos sprendimui;

3. per du mėnesius nuo Europos Komisijos nuomonės gavimo, kuo labiau į ją atsižvelgdama Komisija priims galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus sertifikavimo;

4. jeigu nuo Europos Komisijos nuomonės gavimo arba, Europos Komisijai nepateikus nuomonės, per du mėnesius Komisija nepriims jokio sprendimo, laikoma, kad licencija yra išduota ir gamtinių dujų įmonė paskiriama perdavimo sistemos operatoriumi.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 13 punktu, Įstatymo 6 straipsnio 1 punktu, 28 straipsniu, Komisijai kaip nacionalinei reguliavimo institucijai priskirtina užtikrinti, kad būtų veiksmingai atskirtos veiklos rūšys elektros energetikos ir gamtinių dujų sektoriuje, užtikrinant energijos perdavimo ir skirstymo veiklos nepriklausomumą nuo komercinių energetikos veiklos interesų ir siekiant išvengti kryžminio subsidijavimo ir atitinkamai paskirti perdavimo sistemos operatoriumi Įstatymo reikalavimus dėl perdavimo veiklos atskyrimo atitikusią energetikos įmonę.

1.2. Faktinės aplinkybės

Pažymėtina, kad perdavimo sistemos operatorius teikia paslaugas susijusias su gamtinių dujų perdavimu ir tranzitu magistraliniais dujotiekiais, gamtinių dujų sistemos balansavimu bei atlieka funkcijas ir užduotis, kurias numato Įstatymo 26 ir 30 straipsnis. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo 5 straipsnio 2 dalis numato, kad papildomą dedamąją prie gamtinių dujų perdavimo kainos Komisijos nustatyta tvarka surenka, administruoja ir SGD terminalo operatoriumi ar bendrovei išmoka gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius.

Pirmiausiai pastebėtina, kad iki 2013 m. rugpjūčio 1 d. gamtinių dujų perdavimą, kartu su skirstymu bei tiekimu vykdė vertikalčiai integruota įmonė AB „Lietuvos dujos“, o nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. – naujai įsteigta įmonė AB „Amber Grid“, kuri išimtinai vykdo tik gamtinių dujų perdavimo veiklą. Atitinkamai žemiau pristatant faktinę atskyrimo proceso eigą, bus minimos šios dvi įmonės. Vertikalčiai integruotos įmonės AB „Lietuvos dujos“ reorganizavimo/atskyrimo procedūra buvo kompleksiška ir susidedanti iš daugelio etapų, todėl siekiant įgyvendinti veiklą ir kontrolės atskyrimą iki 2014 m. spalio 31 d., vykdyti tarpiniai etapai, kurių pagrindu pasiektas *de facto* atskyrimas 2014 m. spalio 31 d.

1. Komisija 2012 m. kovo 15 d. gavo AB „Lietuvos dujos“ raštą Nr. 7-11-506, kuriuo buvo prašoma Plano 5 ir 9 punktuose nurodytus terminus AB „Lietuvos dujos“ sprendimui dėl perdavimo veiklos ir kontrolės atskyrimo būdo bei skirstymo veiklos teisinio, funkcinio ir organizacinio atskyrimo būdo pasirinkimo priimti bei pateikti Komisijai išsamų pasirinktų veiklų ir kontrolės atskyrimo būdų aprašymą kartu su numatomų atlikti veiksmų planu pratęsti iki 2012 m. gegužės 31 d., galimybė pratęsti terminą numatyta pagal Plano 5 punktą. Komisija įvertinusi AB „Lietuvos dujos“ pateiktus įrodymus bei Energetikos ministerijos pateiktus paaiškinimus dėl poreikio pratęsti veiksmų plano pateikimo terminus, Komisijos 2012 m. kovo 20 d. nutarimu Nr. O3-70 „Dėl akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ veiklų ir kontrolės atskyrimo būdo aprašymo su numatomų atlikti veiksmų planu pateikimo Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai terminų“ (4 priedas) pratęsė AB „Lietuvos dujos“ sprendimui dėl gamtinių dujų perdavimo veiklos ir kontrolės atskyrimo būdo pasirinkimo priimti bei pateikti Komisijai išsamų pasirinkto veiklos ir kontrolės atskyrimo būdo aprašymą kartu su veiksmų planu dėl gamtinių dujų skirstymo veiklos teisinio, funkcinio ir organizacinio atskyrimo būdo pasirinkimo terminą iki 2012 m. gegužės 31 d. (*detalus faktinių aplinkybių aprašymas pateiktas Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus*

2012 m. kovo 20 d. pažymoje Nr. O5-64 „Dėl akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ veiklų ir kontrolės atskyrimo būdo aprašymo su numatomų atlikti veiksmų planu pateikimo Komisijai terminų“ (5 priedas).

2. Vadovaudamasi Atskyrimo aprašu, AB „Lietuvos dujos“ 2012 m. gegužės 31 d. raštu Nr. 7-11-1069 pateikė Komisijai pasirinktų gamtinių dujų perdavimo veiklos ir kontrolės atskyrimo būdo ir skirstymo veiklos atskyrimo būdo aprašymą su veiksmų planais (toliau – Atskyrimo planas), kuriame numatyta iki 2013 m. liepos 31 d. teisiškai, funkciškai ir organizaciniu požiūriu atskirti Bendrovės gamtinių dujų perdavimo veiklą ir iki 2014 m. spalio 31 d. įvykdyti perdavimo veiklos kontrolės atskyrimą bei teisiškai, funkciškai ir organizaciniu požiūriu atskirti bendrovės gamtinių dujų skirstymo veiklą. AB „Lietuvos dujos“ valdyba patvirtino AB „Lietuvos dujos“ Atskyrimo planą, kuriuo pasirinkta Įgyvendinimo įstatymo 4 straipsnyje ir Plano 8 punkte numatyta reorganizavimo procedūra, t.y. numatyta, kad perdavimo veiklos ir kontrolės atskyrimas bus vykdomas įkuriant naują perdavimo sistemos operatoriaus bendrovę, o skirstymo veiklai vykdyti buvo numatyta įsteigti AB „Lietuvos dujos“ dukterinę bendrovę, jai perduodant gamtinių dujų skirstymo veiklą (toliau – Skirstymo planas). AB „Lietuvos dujos“ po numatytų veiksmų įvykdymo turėjo tęsti gamtinių dujų tiekimo veiklą bei būti patronuojanti įmonė skirstymo sistemos operatoriui. Komisija 2012 m. birželio 15 d. nutarimu Nr. O3-145 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ perdavimo ir skirstymo veiklų ir kontrolės atskyrimo veiksmų planų“ (toliau – Nutarimas Nr. O3-145) (6 priedas) konstatavo, kad AB „Lietuvos dujos“ pateikė AB „Lietuvos dujos“ 2012 m. gegužės 28 d. valdybos protokolu Nr. 5 patvirtintus Bendrovės atskyrimo veiklų planą (toliau – Perdavimo planas) ir Bendrovės veiklos pertvarkymo veiksmų planą (toliau – Skirstymo planas), nurodė AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo veiklas ir kontrolę atskirti laikantis Perdavimo plane nurodytų būdų ir terminų, kad ne vėliau kaip iki 2013 m. liepos 31 d. AB „Lietuvos dujos“ teisiškai, funkciškai ir organizaciniu požiūriu būtų atskyrusi savo gamtinių dujų veiklas, o ne vėliau kaip iki 2014 m. spalio 31 d. būti įvykdytas veiklų ir kontrolės atskyrimas, ir Skirstymo plane nurodytų būdų ir terminų, kad teisinis, funkcinis ir organizacinis skirstymo veiklos atskyrimas būtų atliktas ne vėliau kaip iki 2014 m. spalio 31 d. (*detalus aprašymas pateikiamas Komisijos Teisės skyriaus 2012 m. birželio 12 d. pažymoje Nr. O5-138 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ perdavimo ir skirstymo veiklų ir kontrolės atskyrimo veiksmų planų“ (7 priedas).*

3. AB „Lietuvos dujos“, vykdydama Nutarimą Nr. O3-145, 2012 m. rugpjūčio 7 d. raštu Nr. 7-11-1503 pateikė Komisijai derinti investicijų projektą „Investicijos, skirtos perdavimo sistemos operatoriaus (PSO) atskyrimui ir naujos įmonės įkūrimui“ (toliau – Investicijų projektas). Siekiant įvykdyti tinkamą perdavimo veiklos atskyrimą nuo kitų komercinių veiklų, AB „Lietuvos dujos“ privalo atskirti magistralinių dujų vamzdynų (perdavimo sistemos) valdymą nuo tiekimo veiklos, įkuriant atskirą įmonę. Perdavimo sistemos darbo patikimumui, saugumui ir operatyviam valdymui užtikrinti naudojama operatyvaus valdymo informacinė sistema SCADA ir su tuo susijusios infrastruktūros, apimančios techninės ir programinės įrangos įdiegimą. Operatyvaus valdymo ir kitas informacines sistemas reikia perkelti į naują aplinką, sukuriant naują duomenų centrą bei naują dispečerinį centrą. Tuo metu bendrovė savo veiklos užtikrinimui naudojo globalų duomenų perdavimo ir telefoninį tinklą, duomenų centrą, kitas informacinių technologijų ir telekomunikacijų struktūras, kurios yra bendros perdavimo, skirstymo ir tiekimo padaliniais, o bendrovės duomenų centras buvo įrengtas Aguonų g. 24 ir naudojamas visų įmonės veiklų poreikių užtikrinimui. Pagal teisės aktų reikalavimus bendrų IT ir telekomunikacinių objektų tarp perdavimo sistemos operatoriaus ir bendrovės, vykdydiančios skirstymo bei tiekimo veiklas, negali būti, todėl atskiriamos PSO įmonės veiklos užtikrinimui reikėjo sukurti naujus informacinių technologijų ir telekomunikacijų struktūrinius komponentus.

Komisija 2012 m. spalio 9 d. nutarimu Nr. O3-293 „Dėl akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ investicijų projekto „Investicijos, skirtos perdavimo sistemos operatoriaus (PSO) atskyrimui ir naujos įmonės įkūrimui“ (8 priedas) nutarė derinti AB „Lietuvos dujos“ Investicijų projektą, kurio vertė yra ne didesnė kaip 8475,0 tūkst. Lt. (*detali informacija pateikiama Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2012 m. rugsėjo 28 d. pažymoje Nr. O5-250 „Dėl akcinės bendrovės*

„Lietuvos dujos“ investicijų projekto „Investicijos, skirtos perdavimo sistemos operatoriaus (PSO) atskyrimui ir naujos įmonės įkūrimui“ derinimo“ (9 priedas).

4. AB „Lietuvos dujos“ vadovaudamasi Atskyrimo planu, 2013 m. sausio 30 d. raštu Nr. 7-11-195 pateikė Komisijai AB „Lietuvos dujos“ atskyrimo sąlygas. Atskyrimo sąlygose pateikiama informacija apie atskyrimo dalyvaujančias bendroves, atskyrimo būdą, teisinės atskyrimo sąlygas, atskyrimo dalyvaujančios bendrovės turto, teisių ir prievolių aprašymas ir jų paskirstymas po atskyrimo veiksiančioms bendrovėms, taip pat pateikiama informacija apie turimą turtą, įmonės balansą ir kita būtina informacija siekiant įvertinti Atskyrimo sąlygų atitikimą teisės aktų reikalavimams. Komisija įvertinusi pateiktus duomenis bei vertinimo metu surinktą papildomą informaciją, 2013 m. vasario 28 d. nutarimu Nr. O3-64 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ atskyrimo sąlygų ir perdavimo sistemos operatoriumi perduodamo turto sudėties“ (10 priedas) konstatavo, kad AB „Lietuvos dujos“ pateikė atskyrimo sąlygas AB „Lietuvos dujos“ valdybos 2012 m. gegužės 28 d. protokolu Nr. 5 patvirtintame bendrovės atskyrimo veiksmų plane numatytais terminais; AB „Lietuvos dujos“ atskyrimo sąlygos, patvirtintos AB „Lietuvos dujos“ valdybos 2013 m. sausio 30 d. protokolu Nr. 1, sudaro sąlygas tinkamai pagal Plano 8.1 punktą įgyvendinti gamtinių dujų perdavimo veiklos atskyrimą, kad ne vėliau kaip iki 2013 m. liepos 31 d. AB „Lietuvos dujos“ būtų teisiškai, funkciškai ir organizaciniu požiūriu atskyrusi gamtinių dujų perdavimo veiklą; gamtinių dujų perdavimo veiklą vykdysiančiai bendrovei perduodamo turto sudėtis atitinka: AB „Lietuvos dujos“ veiklą apskaitos tvarkos aprašo, suderinto Komisijos 2011 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. O3-363 „Dėl akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ veiklą apskaitos tvarkos aprašo“, turto paskirstymo principus ir investicijas, suderintas Komisijos 2012 m. spalio 9 d. nutarimu Nr. O3-293 „Dėl akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ investicijų projekto „Investicijos, skirtos perdavimo sistemos operatoriaus (PSO) atskyrimui ir naujos įmonės įkūrimui“ (detali analizė pateikiama Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2013 m. vasario 27 d. pažymoje Nr. O5-72 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ atskyrimo sąlygų ir perdavimo sistemos operatoriumi perduodamo turto sudėties“ (11 priedas).

5. Komisija, vykdydama Įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų reikalavimus, įgyvendinančius III ES energetikos paketo nuostatas dėl gamtinių dujų perdavimo veiklos nuosavybės ir kontrolės atskyrimo nuo tiekimo ir gavybos veiklų sąlygas, 2013 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. O3-292 „Dėl terminuotos Gamtinių dujų perdavimo licencijos AB „Amber Grid“ išdavimo“ (12 priedas) išdavė AB „Amber Grid“ terminuotą gamtinių dujų perdavimo veiklos licenciją, galiosiančią iki Komisijos sprendimo dėl gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo įsigaliojimo dienos. Atitinkamai Komisijos 2013 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. O3-311 „Dėl gamtinių dujų perdavimo licencijos AB „Lietuvos dujos“ galiojimo panaikinimo“ (13 priedas) panaikinta perdavimo veiklos licencija AB „Lietuvos dujos“. Nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. gamtinių dujų perdavimo veiklą pradėjo vykdyti nauja įmonė – AB „Amber Grid“, t.y. AB „Lietuvos dujos“ įvykdė Atskyrimo plano reikalavimą, kad ne vėliau kaip iki 2013 m. liepos 31 d. AB „Lietuvos dujos“ teisiškai, funkciškai ir organizaciniu požiūriu būtų atskyrusi savo gamtinių dujų veiklas (detali informacija pateikiama Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2013 m. liepos 11 d. pažymoje Nr. O5-253 „Dėl terminuotos gamtinių dujų perdavimo licencijos AB „Amber Grid“ išdavimo“ (14 priedas).

6. AB „Amber Grid“ valdyba 2014 m. kovo 27 d. patvirtino preliminarų AB „Amber Grid“ kontrolės atskyrimo vykdymo planą ir pateikė jį Komisijai.

AB „Amber Grid“, vadovaudamasi Įgyvendinimo įstatymo 3 straipsnio 2 dalimi, nurodančia, kad prieš sudarydamos sandorį atitikties Įstatymo aštuntajame skirsnyje „Veiklų ir apskaitos atskyrimas“ atskyrimo reikalavimams pasiekti, kurio pagrindu pasikeičia ar gali pasikeisti (atsirasti, išnykti, sumažėti, padidėti) kontrolė, nustatyta Įstatymo 41 straipsnyje, Įstatymo reikalavimų neatitinkančios gamtinių dujų įmonės privalo gauti Komisijos pritarimą, 2014 m. gegužės 8 d. raštu Nr. 7-110-806 informavo Komisiją, kad UAB „EPSO-G“, kurios 100 proc. akcijų patikėjimo teise valdo Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, ketina įsigyti 38,91 proc. bendrovės akcijų iš E.ON Ruhrgas International GmbH. Vykdydama Vertybinių popierių įstatymo reikalavimus, UAB „EPSO-G“ vėlesniais sandoriais ketina įsigyti ir likusias bendrovės akcijas, t.y.

įsigyti 100 procentų AB „Amber Grid“ akcijų. AB „Amber Grid“ prašė Komisijos pritarti minėtiems sandoriams.

Sandorio įvertinimui Komisija patikrino AB „Amber Grid“ ir UAB „EPSO-G“ pateiktus Taisyklių 21.1.1-21.1.12 punktuose nurodytus dokumentus, kurie pagrįstų, jog tarp UAB „EPSO-G“ ir UAB „Amber Grid“, vykdančios perdavimo veiklą, neegzistuoja neleistina kontrolė, kaip ji yra apibrėžta Įstatymo 41 straipsnio 1 dalyje.

Komisija 2014 m. gegužės 9 d. nutarimu Nr. O3-125 „Dėl AB „Amber Grid“ kontrolės atskyrimo plano vykdymo“ (15 priedas) konstatavo, kad: AB „Amber Grid“ 2014 m. gegužės 8 d. raštu Nr. 7-110-811 pateikė dokumentus ir duomenis, kurie pagrindžia, jog sudaromu sandoriu sumažės kontrolė, kaip nustatyta Įstatymo 41 straipsnio 1 dalyje, ir leidžia tinkamai įgyvendinti Įstatymo aštuntajame skirsnyje „Veiklų ir apskaitos atskyrimas“ atskyrimo reikalavimams; AB „Amber Grid“ 2014 m. gegužės 8 d. raštu Nr. 7-110-811 nurodė, kad planuojamas sandoris dėl AB „Amber Grid“ 38,9 proc. akcijų įsigijimo bus finansuojamas iš 2013-2014 m. gautų LITGRID AB dividendų ir skolintų lėšų. Dividendai sudaro didžiąją dalį šio sandorio finansavimo šaltinių. (*konfidenciali informacija*); Komisijai sutarties, kuria buvo sudaromas akcijų perleidimo sandoris, projektas nebuvo pateiktas. Atitinkamai Komisija pritarė UAB „EPSO-G“ ir E.ON Ruhrgas International GmbH sudaromam akcijų perleidimo sandoriui, taip pat Vertybinių popierių įstatyme nustatyta tvarka vėlesniais sandoriais planuojamoms įsigyti AB „Amber Grid“ akcijoms bei nustatė, kad UAB „EPSO-G“ ir E.ON Ruhrgas International GmbH sudaromas sandoris ir planuojami vėlesni sandoriai negali daryti įtakos reguliuojamų paslaugų kainoms (*detali informacija pateikiama Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus ir Teisės skyriaus 2014 m. gegužės 9 d. pažymoje Nr. O5-109 „Dėl AB „Amber Grid“ kontrolės atskyrimo plano vykdymo“ (16 priedas)*).

7. AB „Lietuvos dujos“ 2014 m. gegužės 12 d. raštu Nr. 7-11-532 informavo Komisiją, jog „Lietuvos energija“, UAB, kurios 100 proc. akcijų patikėjimo teise valdo Lietuvos Respublikos finansų ministerija, ketina įsigyti E.ON Ruhrgas International GmbH valdomas AB „Lietuvos dujos“ akcijas ir prašė įvertinti, ar Įgyvendinimo įstatymo 3 straipsnio 2 dalies nuostata taikytina AB „Lietuvos dujos“ atveju, bei prašo Komisijos priimti atitinkamą sprendimą.

„Lietuvos energija“, UAB, nurodė, kad AB „Lietuvos dujos“ akcijų paketo įsigijimo sandoris bus finansuojamas iš „Lietuvos energija“, UAB, nuosavų lėšų, panaudojant sukauptus grynuosius pinigus ir turimus Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinius popierius.

Sandorio įvertinimui Komisija, vadovaudamasi Įgyvendinimo įstatymo 3 straipsnio 2 dalimi, Įstatymo aštuntuoju skirsniu „Veiklų ir apskaitos atskyrimas“, Atskyrimo aprašu bei atsižvelgdama į Taisyklių 21 punktą, 2014 m. gegužės 14 d. raštu Nr. R2-1307 paprašė pateikti visus dokumentus ir duomenis, nurodytus Taisyklių 21.1.1-21.1.12 punkte, kurie pagrįstų, jog tarp „Lietuvos energija“, UAB, ir AB „Lietuvos dujos“, šiuo metu vykdančios tiekimo ir skirstymo veiklą, taip pat AB „Amber Grid“, vykdančios perdavimo veiklą bei UAB „EPSO-G“, kuri yra AB „Amber Grid“ ir LITGRID AB (elektros perdavimo sistemos operatorius) akcininkė, neegzistuoja ar bent nepadidėja neleistina kontrolė, kaip ji yra apibrėžta Įstatymo 41 straipsnio 1 dalyje, siekiant įgyvendinti veiklų tinkamą atskyrimą.

Komisija patikrino pateiktus dokumentus bei Komisijai prieinamus duomenis ir nustatė, kad „Lietuvos energija“, UAB, ir E.ON sudaromas sandoris sumažins perdavimo veiklą vykdančio subjekto kontrolę tiekimo veiklą vykdančioje įmonėje AB „Lietuvos dujos“: Finansų ministerija netiesiogiai valdys 56,6 proc. akcijų, o pagal AB „Lietuvos dujos“ 2014 m. gegužės 14 d. raštu Nr. 7-14-545 pateikiamą informaciją, buvo numatoma įgyti visą 100 proc. akcijų, tai reikštų, kad gamtinių dujų tiekimo įmonė nebus kontroliuojama elektros energijos ir ar gamtinių dujų perdavimo operatoriaus ir atvirkščiai.

Komisija 2014 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. O3-127 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ kontrolės atskyrimo plano vykdymo“ (17 priedas) pritarė „Lietuvos energija“, UAB, ir E.ON Ruhrgas International GmbH sudaromam akcijų perleidimo sandoriui, taip pat Vertybinių popierių įstatyme nustatyta tvarka vėlesniais sandoriais planuojamoms įsigyti AB „Lietuvos dujos“ akcijoms bei nustatė, kad „Lietuvos energija“, UAB, ir E.ON Ruhrgas International GmbH sudaromas sandoris ir planuojami vėlesni sandoriai negali daryti įtakos reguliuojamų paslaugų kainoms (*detali*

informacija pateikiama Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus ir Teisės skyriaus 2014 m. gegužės 19 d. pažymoje Nr. O5-122 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ kontrolės atskyrimo plano vykdymo“ (18 priedas).

Vėlesniais sandoriais UAB „EPSO-G“ ir Lietuvos energija, AB įsigijo OAO „Gazprom“ priklausiusių akcijų paketus.

8. Skirstymo plane buvo numatyta, kad naujoji uždaroji akcinė bendrovė, vykdydanti gamtinių dujų skirstymo veiklą, bus steigiama ir jos įstatinis kapitalas bus didinamas, vadovaujantis Civilinio kodekso, Akcinių bendrovių įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis. Šios bendrovės steigimas buvo numatytas dviem etapais: pirmame etape įsteigiant dukterinę bendrovę ir antrame etape padidinant bendrovės įstatinį kapitalą, naujai išleidžiamas jos akcijas apmokant AB „Lietuvos dujos“ nepiniginiais įnašais. Numatyta, kad, įsteigus dukterinę bendrovę, jos įstatinis kapitalas bus didinamas, perduodant jai gamtinių dujų skirstymo veiklą (turtinį kompleksą) kartu su šiai veiklai priskirtu turtu, teisėmis bei pareigomis kaip nepiniginį įnašą už dukterinės bendrovės išleidžiamas ir AB „Lietuvos dujos“ pasirašomas naujas akcijas. Pagal Skirstymo planą buvo numatyta, kad įsteigtos skirstymo veiklą vykdančios bendrovės įstatinis kapitalas bus įregistruotas ir skirstymo veiklos licencija bus išduota iki 2014 m. spalio 31 d. ir tokiu būdu bus įgyvendintas teisinis, funkcinis ir organizacinis skirstymo veiklos atskyrimas, laikantis Atskyrimo plane numatytos datos.

Komisija, vykdydama Atskyrimo apraše numatytas pareigas ir teises dėl veiklų atskyrimo priežiūros ir kontrolės, Nutarimu Nr. O3-145 (6 priedas) konstatavo, kad AB „Lietuvos dujos“ pateikė bendrovės valdybos 2012 m. gegužės 28 d. protokolu Nr. 5 patvirtintus AB „Lietuvos dujos“ dujų perdavimo veiklos ir kontrolės atskyrimo bei skirstymo veiklos atskyrimo būdo aprašymus su veikslių planais bei nurodė bendrovės pertvarkymą vykdyti, laikantis minėtame aprašyme bei veikslių planuose nurodytų būdų bei terminų.

Pasikeitus AB „Lietuvos dujos“ akcininkams, bendrovė 2014 m. liepos 21 d. raštu Nr. 7-11-826 pateikė Komisijai vertinti pakeistą AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų skirstymo veiklos atskyrimo būdų aprašymą, (toliau – Pakeistas skirstymo planas) bei AB „Lietuvos dujos“ veiklos pertvarkymo (tiekimu veiklos pardavimo) veikslių planą (toliau – Pakeistas veikslių planas), patvirtintą AB „Lietuvos dujos“ valdybos 2014 m. liepos 21 d. protokolu Nr. 7.

AB „Lietuvos dujos“ pasirinko skirstymo ir tiekimu veiklų atskyrimo būdą perleidžiant tiekimu veiklos dalį su jai priskirtu turtu, teisėmis bei pareigomis pagrindinio AB „Lietuvos dujos“ akcininko kontroliuojamai bendrovei:

- „Lietuvos energija“, UAB, įsteigia bendrovę gamtinių dujų tiekimu veiklai vykdyti (toliau – Tiekimo bendrovė);

- AB „Lietuvos dujos“ perleidžia Tiekimo bendrovei turtinį kompleksą (įmonės dalį), t. y. gamtinių dujų tiekimu veiklą kartu su jai priskirtu turtu, teisėmis bei pareigomis;

- AB „Lietuvos dujos“ tęsia gamtinių dujų skirstymo veiklą, išlaiko gamtinių dujų skirstymo licenciją, turimas nuosavybės bei kitas teises į skirstymo veiklai vykdyti būtina turtą, taip pat kitas teises, pareigas, darbuotojus ir kt., taip pat, kaip nustatyta Gamtinių dujų įstatyme, vykdo gamtinių dujų garantinio tiekimu veiklą.

Pasirinktas skirstymo bei tiekimu veiklų atskyrimo būdas labiausiai atitinka AB „Lietuvos dujos“ pagrindinio akcininko grupės valdymo modelį bei veiklos strategiją, leidžia supaprastinti pagrindinio bendrovės akcininko grupės ir atskirų dukterinių bendrovių valdymą bei sudaro sąlygas ateityje lengviau konsoliduoti veiklas.

Bendrovei išlaikant gamtinių dujų skirstymo veiklą, veiklų atskyrimo procesas yra paprastesnis, pareikalauja mažiau lėšų ir laiko, nes nereikės grąžinti ir gauti naujos skirstymo licencijos, kitos įmonės vardu perregistruoti didelio kiekio ilgalaikio turto, reikės perkelti mažiau darbuotojų.

Nuo bendrovės atskiriamą tiekimu veiklą sudaro gamtinių dujų importas į Lietuvos Respubliką, didmeninė prekyba gamtinėmis dujomis, prekyba gamtinių dujų biržoje, taip pat gamtinių dujų tiekimas buitiniams ir nebuitiniams vartotojams bei kita susijusi veikla.

Tiekimo veiklos perleidimas Tiekimo bendrovei buvo vykdomas pagal Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą, kitus teisės aktus, AB „Lietuvos dujos“, „Lietuvos energija“, UAB, ir Tiekimo bendrovės įstatus ir kitus dokumentus.

Komisija 2014 m. liepos 28 d. nutarimu Nr. O3-332 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ skirstymo veiklos atskyrimo veiksmų plano pakeitimo“ (19 priedas) konstatavo, kad atsiradus ir paaiškėjus aplinkybėms, kurios daro įtaką Skirstymo plano įgyvendinimui, Komisija pasilieka teisę pateikti atitinkamus nurodymus AB „Lietuvos dujos“ dėl pateikto Skirstymo plano. Komisija nurodė laikytis Skirstymo plane nurodytų būdų ir terminų, kad teisinis, funkcinis ir organizacinis skirstymo veiklos atskyrimas būtų atliktas ne vėliau kaip iki 2014 m. spalio 31 d. bei Skirstymo plane numatomus Komisijai teikti dokumentus teikti Skirstymo plane nurodytu laiku ir nedelsiant pranešti Komisijai Skirstymo plane nurodytų veiksmų atlikimo terminų praleidimo ar neįvykdymo atvejus, taip pat apie kitas svarbias Skirstymo plano vykdymui aplinkybes (*detali informacija pateikia Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus ir Elektros skyriaus 2014 m. liepos 23 d. pažymoje Nr. O5-197 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ skirstymo veiklos atskyrimo veiksmų plano pakeitimo“ (20 priedas).*

9. 2014 m. rugsėjo 2 d. Juridinių asmenų registre buvo įregistruota nauja gamtinių dujų tiekimo įmonė – UAB „Lietuvos dujų tiekimas“, kuriai buvo perduota AB „Lietuvos dujos“ tiekimo veikla.

2014 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. O3-824 „Dėl gamtinių dujų tiekimo licencijos uždarajai akcinei bendrovei „Lietuvos dujų tiekimas“ išdavimo“ (21 priedas) Komisija išdavė UAB „Lietuvos dujų tiekimas“ gamtinių dujų tiekimo licenciją, kuri įsigaliojo nuo 2014 m. lapkričio 1 d. Pastebėtina, kad AB „Lietuvos dujos“ taip pat turi galiojančią gamtinių dujų tiekimo licenciją, bei kartu vykdo ir skirstymo veiklą. (*detali informacija pateikiama Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2014 m. spalio 10 d. pažymoje Nr. O5-275 „Dėl gamtinių dujų tiekimo licencijos uždarajai akcinei bendrovei „Lietuvos dujų tiekimas“ (22 priedas).*

10. Iki 2014 m. spalio 31 d. buvo įvykdytas *de facto* perdavimo veiklos kontrolės atskyrimas bei teisiškai, funkciškai ir organizaciniu požiūriu atskirta AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų skirstymo veikla. AB „Amber Grid“ 2014 m. spalio 20 d. raštu Nr. 7-302-1569 (toliau – Raštas) (2 priedas) pateikė Komisijai informaciją apie visišką bendrovės atskyrimą nuo vertikaliai integruotos įmonės AB „Lietuvos dujos“. Minėtu Raštu AB „Amber Grid“ pateikė prašymą (toliau – Prašymas) Komisijai paskirti AB „Amber Grid“ perdavimo sistemos operatoriumi ir išduoti neterminuotą gamtinių dujų perdavimo veiklos licenciją. Atitinkamai Komisija vertina, ar AB „Amber Grid“ *de facto* atskyrimas atitinka Įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus dėl perdavimo veiklos atskyrimo (toliau – Reikalavimai), taip pat, ar AB „Amber Grid“ atitinka licencijuojamos veiklos reikalavimus.

2. Dėl Reikalavimų atitikimo

2.1. Įstatymo 20 straipsnio 5 dalies 1 punktas (atitinka Direktyvos 9(1)(a) straipsnį): asmenys, siekiantys įgyti sistemų operatorių licencijas, privalo nuosavybės teise, kaip nurodyta šiame įstatyme, ar kitais teisėtais pagrindais valdyti perdavimo <...> sistemas.

Komisija, vadovaudamasi Įstatymo 20 straipsnio 5 dalies 1 punktu, Licencijavimo taisyklių 13 punktu, Ūkio subjektų technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Komisijos 2009 m. sausio 29 d. nutarimu Nr. O3-6 (toliau – Aprašas), reikalavimais, privalo įvertinti AB „Amber Grid“ technologinį pajėgumą.

Vadovaujantis Aprašo 7.4 punktu, ūkio subjekto technologinis pajėgumas vertinamas kaip pakankamas, jei ūkio subjekto valdomi įrenginiai, taip pat ūkio subjekto teisės į įrenginius (įskaitant tokių teisių turinį, jų galiojimo laikotarpį ir kitus reikšmingus kriterijus) yra tinkami ir pakankami teisės aktų nustatyta tvarka vykdyti atitinkamą reguliuojamą veiklą, ir pagal Aprašo 9.2.1 punktą ūkio subjektas, kuriam yra atliekamas technologinio pajėgumo vertinimas, Komisijai pateikia Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos išduotą atestatą, suteikiantį teisę

verstis atitinkamų energetikos įrenginių eksploatavimu arba sudarytos ilgalaikės sutarties dėl minėtų įrenginių eksploatavimo ir priežiūros su įmone, turinčia atestatą, suteikiančią teisę verstis šia veikla kopiją. Pagal Aprašo 9.2.2 punktą ūkio subjektas, kuriam yra atliekamas technologinio pajėgumo vertinimas, Komisijai pateikia informaciją apie valdomus įrenginius (Aprašo 1 priedas), kuriame nurodoma:

- įrenginių valdymo forma (turimi nuosavybės teise ar naudojami kitais teisėtais būdais (nurodomas būdas), kuri nurodoma vadovaujantis VĮ Registrų centro išduotu nuosavybės teise pagrindžiančiu pažymėjimu ar pažyma, sutartimi dėl įrenginių teisėto valdymo ar kitais dokumentais, įrodančiais įrenginių teisėtą valdymą ar naudojimą;

- eksploatavimą ir priežiūrą vykdanči įmonė (skyrius, padalinys), kuri nurodoma vadovaujantis Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos išduotu atestatu, suteikiančiu teisę verstis energetikos įrenginių eksploatavimu ir priežiūra, arba ilgalaikė sutartimi dėl įrenginių eksploatavimo ir priežiūros su įmone, turinčia tokį atestatą;

- buvimo vieta, kuri nurodoma vadovaujantis žemėlapiu ir (ar) kitais dokumentais. Nurodoma savivaldybė ir gyvenamoji vietovė (miestas, miestelis, kaimas), kurioje yra įrenginiai;

- numatoma reguliuojamos veiklos teritorija, kuri apibrėžiama vadovaujantis ūkio subjekto prašyme išduoti ar pakeisti licenciją nurodyta numatoma veiklos teritorija ir atsižvelgiant į ūkio subjekto valdomų įrenginių buvimo vietą.

AB „Amber Grid“ Raštu pagal Apraše nustatytus reikalavimus dėl įmonės technologinio pajėgumo, pateikė šią informaciją:

1. AB „Amber Grid“ nuosavybės teise valdomų energetikos objektų sąrašą – užpildytą Aprašo 1 priedą AB „Amber Grid“ technologinio pajėgumo įvertinimas“ (Rašto 14 priedas). Sąraše nurodomi magistraliniai dujotiekiai ir jų atšakos, gamtinių dujų skirstymo stotys, kompresorinės stotys, operatorinės, dujų įrengimo blokai, matavimo ir apskaitos įrengimų pastatai, technologinės įrangos patalpos, valdymo forma bei jų buvimo vieta.

Bendrovė Raštu pateikė dokumentų, patvirtinančių gamtinių dujų įrenginių nuosavybės teisę, kopijas:

a) AB „Lietuvos dujos“ Valdybos 2013 m. sausio 30 d. protokolu Nr. 1 patvirtintas AB „Lietuvos dujos“ Atskyrimo sąlygas (Rašto 15 priedas) ;

b) 2013 m. rugpjūčio 1 d. priėmimo-perdavimo aktą (toliau – Aktas) (Rašto 16 priedas), Akto 2 priedą su registruotino turto sąrašu (Rašto 17 priedas), Akto 3 priedą, su AB „Amber Grid“ priskirtos nebaigtos statybos objektų sąrašu (Rašto 18 priedas);

c) Valstybės įmonės Registrų centras išduotus nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašus (Rašto 19 priedas).

Informacija, apie bendrovės nuosavybės teise valdomus įrenginius pateikiama 1 lentelėje.

1 lentelė. Įmonės technologinio pajėgumo vertinimo lentelė

Įmonės valdomi įrenginiai	Valdymo forma	Eksploatavimas ir priežiūra	Buvimo vieta	Licencijuojamos veiklos teritorija
Magistraliniai dujotiekiai ir jų atšakos, gamtinių dujų skirstymo stotys, kompresorinės stotys, operatorinės, dujų įrengimo blokai, dujų apskaitos mazgai, matavimo ir apskaitos įrengimų pastatai, odorizacijos blokas, operatorinės, technologinės įrangos patalpos, dujomačių	Nuosavybės teise (100 proc.)	AB „Amber Grid“	Lietuvos Respublika	Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių, Utenos, Vilniaus apskritys

pastatas, pastatas su katiline ir kiti įrenginiai skirti gamtinėms dujoms perduoti				
--	--	--	--	--

2. Lietuvos Respublikos Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos 2013 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. 7015 išduotą AB „Amber Grid“ atestatą eksploatuoti gamtinių dujų įrenginius Nr. GD-0354 (AB „Amber Grid“ prašymo 2 priedas). Šiame atestate nurodoma, kad pagal Lietuvos Respublikos energetikos įstatymą suteikiama teisė verstis gamtinių dujų įrenginių eksploatavimo darbais:

- a) Magistralinių dujotiekių vamzdynų ir skirstymo stočių remonto darbai;
- b) Magistralinių dujotiekių vamzdynų ir skirstymo stočių bandymo darbai;
- c) Magistralinių dujotiekių vamzdynų ir skirstymo stočių techninės priežiūros darbai;
- d) Magistralinių dujotiekių vamzdynų ir skirstymo stočių technologinio valdymo darbai;
- e) Kompresorinių stočių įrenginių remonto darbai;
- f) Kompresorinių stočių bandymo darbai;
- g) Kompresorinių stočių įrenginių techninės priežiūros darbai;
- h) Kompresorinių stočių technologinio valdymo darbai;
- i) Dujotiekių elektrocheminės saugos nuo korozijos įrenginių eksploatavimo darbai;
- j) Gamtinių dujų įrenginių automatikos ir valdymo darbai;
- k) Dujotiekių povandeninių perėjų techninės priežiūros ir remonto darbai;
- l) Dujotiekių ir jų įrenginių paleidimo ir derinimo darbai;
- m) Dujinių prietaisų ir dujinių technologinių įrenginių eksploatavimo darbai.

Paminėtina, kad šis atestatas galioja iki 2018 m. birželio 27 d.

3. *Gamtinių dujų perdavimo sistemos žemėlapi* (AB „Amber Grid“ Rašto 20 priedas);

4. AB „Amber Grid“ vykdo gamtinių dujų perdavimo veiklą Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių, Utenos, Vilniaus apskrityse. Teritorija, kurioje vykdoma gamtinių dujų perdavimo veikla, nurodyta, Komisijos 2013 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. O3-292 išduotoje terminuotoje Energetikos veiklos licencijoje (12 priedas).

Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, konstatuotina, kad AB „Amber Grid“ nuosavybės teise valdo perdavimo tinklus, jų technologinius priklausinius ir kitą turtą, reikalingą gamtinių dujų perdavimo veiklai tinkamai vykdyti bei atitinka Įstatymo 20 straipsnio 5 dalies 1 punkte nustatytą vieną iš gamtinių dujų perdavimo veiklos licencijos išdavimo reikalavimų.

2.2. *Įstatymo 41 straipsnio 1 dalies 1 punktas (atitinka Direktyvos 9(1)(b)(i) straipsnį): tas pats asmuo ar asmenys neturi teisės tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoti įmonės, vykdančios gavybos ar tiekimo veiklą, ir tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoti perdavimo sistemos operatoriaus ar pačios perdavimo sistemos arba įgyvendinti kontrolės ar valdymo teises perdavimo sistemos operatoriaus arba perdavimo sistemos atžvilgiu.*

Įstatymo 41 straipsnio 1 dalies 2 punktas (atitinka Direktyvos 9(1)(b)(ii) straipsnį): tas pats asmuo ar asmenys neturi teisės tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoti perdavimo sistemos operatoriaus ar perdavimo sistemos ir tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoti įmonės, vykdančios gavybos ar tiekimo veiklą, arba įgyvendinti kontrolės ar valdymo teises tokios įmonės atžvilgiu.

Analizuojant šio punkto reikalavimus, vertintini Įstatymo 41 straipsnio 4 dalyje įtvirtinti kontrolės būdai (atitinka Direktyvos 9(2) straipsnį): (1) įgaliojimus naudotis balsavimo teisėmis; (2) įgaliojimus skirti priežiūros organų, valdymo organų ir kito įmonei atstovaujancio organo narius; (3) kontrolinio akcijų paketo valdymą ir disponavimą juo.

Pirmiausia atkreiptinas dėmesys į Europos Sąjungos ir nacionaliniais teisės aktais nustatytą reglamentavimą dėl tinkamo gamtinių dujų/elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklų

atskyrimo nuo komercinių gamtinių dujų/elektros energijos tiekimo ir gamybos veiklų ir kontrolės neturėjimo.

Pirma, Direktyva įtvirtintas bei Įstatymu į nacionalinę teisę perkeltas nuosavybės atskyrimo modelis gamtinių dujų sektoriuje yra grindžiamas šiais esminiais reikalavimais: tas pats asmuo ar asmenys neturi teisės: (1) tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoti įmonės, vykdančios gamybos ar tiekimo veiklą, ir tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoti perdavimo sistemos operatoriaus ar pačios perdavimo sistemos arba įgyvendinti kontrolės ar valdymo teises perdavimo sistemos operatoriaus arba perdavimo sistemos atžvilgiu; (2) tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoti perdavimo sistemos operatoriaus ar perdavimo sistemos ir tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoti įmonės, vykdančios gamybos ar tiekimo veiklą, arba įgyvendinti kontrolės ar valdymo teises tokios įmonės atžvilgiu; (3) skirti perdavimo sistemos operatoriaus stebėtojų tarybos, valdybos arba įmonei atstovaujančių organų narius ir tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoti įmonę, vykdančią gamybos ar tiekimo veiklą, arba turėti kontrolės ar valdymo teisių tokios įmonės atžvilgiu. Šios teisės visų pirma apima: (a) įgaliojimus naudotis balsavimo teisėmis; (b) įgaliojimus skirti priežiūros organų, valdymo organų ir kito įmonei atstovaujančio organo narius; (c) kontrolinio akcijų paketo valdymą ir disponavimą juo (pagal Elektros energetikos įstatymo 53 straipsnio 4 dalį – kontrolinį akcijų paketą sudaro daugiau kaip 1/3 akcijų ir balsų visuotiniame akcininkų susirinkime). Tiek Direktyvoje, tiek Įstatyme ir Elektros energetikos įstatyme nustatyta, kad perdavimo sistemos operatoriai ir pačios perdavimo sistemos apima tiek gamtinių dujų, tiek elektros perdavimo sistemos operatorius ir perdavimo sistemas.

Direktyvos 2 straipsnio 36 punkte apibrėžta kontrolės sąvoka, kur „kontrolė – visos teisės, sutartys arba kitos priemonės, kurios kiekviena atskirai ar visos kartu bei atsižvelgiant į atitinkamas fakto ar teisės aplinkybes suteikia galimybę daryti lemiamą poveikį įmonei, visų pirma naudojantis: a) nuosavybės teise arba teise naudotis visu įmonės turtu arba jo dalimi; b) teisėmis arba sutartimis, kurios leidžia daryti lemiamą poveikį formuojant įmonės organus, jiems balsuojant arba priimant sprendimus.“ Ši kontrolės sąvoka atitinka 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (OL 2004, L 24, p. 1) (toliau – Reglamentas) apibrėžiamą „kontrolės“ sąvoką ir nebaigtinį atvejų, kada laikoma, jog turima kontrolė, sąrašą. Šio Reglamento 5 straipsnio 3 dalyje taip pat nurodyta, kad kontrolę gali įgyti asmenys arba įmonės, kurios: a) yra teisių turėtojos arba turi teisių pagal konkrečias sutartis; arba b) nebūdamos teisių turėtojos arba neturėdamos jų pagal tokias sutartis turi galią naudotis iš jų išplaukiančiomis teisėmis.“

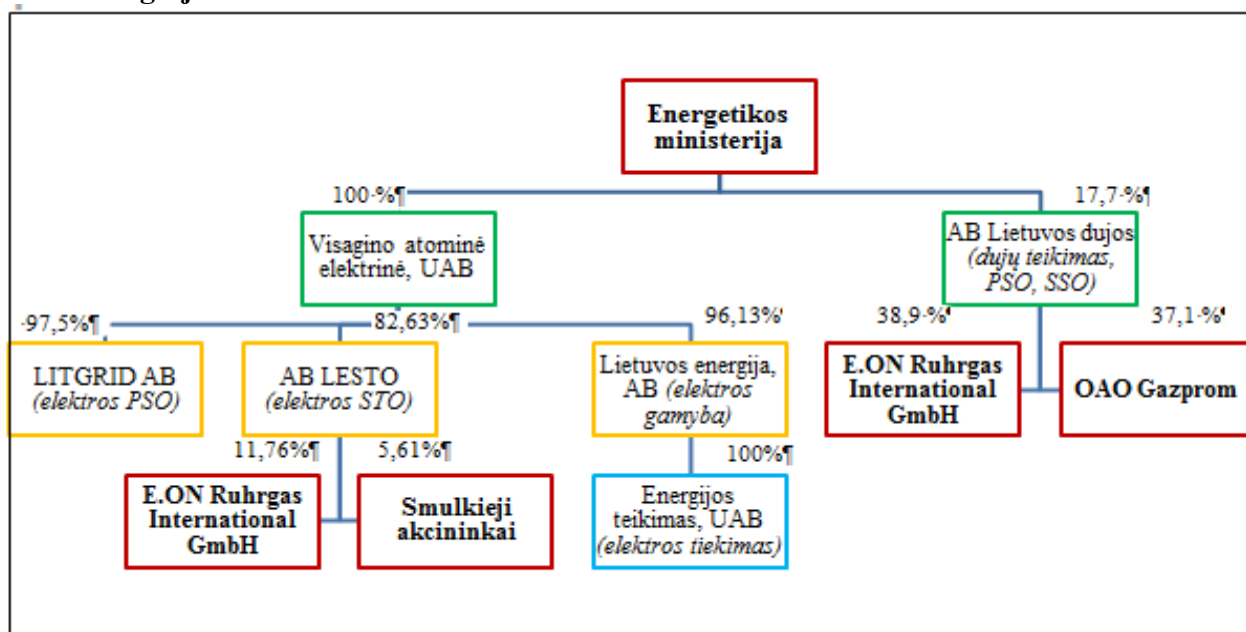
Lietuvos Respublikos įmonių konsoliduotos finansinės atskaitomybės įstatyme (toliau – Atskaitomybės įstatymas) detalizuojamos aukščiau minėtų Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos nurodant sąlygas, kuomet laikoma, jog yra daromas tiesioginis lemiamas poveikis įmonei. Pagal Atskaitomybės įstatymo 3 straipsnio 10 dalį – lemiamas poveikis kitai įmonei atsiranda dėl bent vienos iš šių sąlygų: (1) įmonė turi kitos įmonės daugiau kaip pusę dalyvių balsavimo teisių; (2) įmonė, būdama kitos įmonės dalyvė, turi teisę rinkti arba atšaukti tos kitos įmonės vadovą, daugumą valdymo ar priežiūros organo narių; (3) įmonė turi teisę kitai įmonei daryti lemiamą poveikį pagal su šia įmone sudarytą sutartį arba pagal steigimo sutartį ar įstatus; (4) įmonė, būdama kitos įmonės dalyvė, pagal susitarimus su kitais tos kitos įmonės dalyviais gali spręsti, kaip panaudoti daugiau kaip pusę tos įmonės dalyvių balsų.

Netiesioginis lemiamas poveikis yra tais atvejais, kai daromas kitos įmonės per savo dukterines įmones arba dukterinių įmonių dukterines įmones dėl bent vienos iš 4 aukščiau nurodytų sąlygų (Atskaitomybės įstatymo 3 straipsnio 8 dalis).

Siekiant kompleksiskai ir skaidriai įvertinti perdavimo veiklą vykdančios įmonės kontrolės pokyčius, tikslinga sistemiškai išanalizuoti bendrą įmonių, vykdančių elektros energetikos ir gamtinių dujų veiklą Lietuvos Respublikoje, kontrolės schemą ir įmonių tarpusavio sąsajumo ryšius, bei jų valdymo pokyčius nuo Įstatymo įsigaliojimo iki šio dokumento rengimo dienos.

2011 m. birželio 30 d. – 2012 m. rugsėjo 27 d. laikotarpiu, t. y. įsigaliojus Įstatymo naujai redakcijai, vertikaliai integruotos įmonės AB „Lietuvos dujos“ akcininkų sudėtis buvo tokia: „E.ON Ruhrgas International GmbH“ (valdymo bendrovė, kuri yra sudėtinė „E. ON AG“ dalis. „E. ON AG“ yra viena didžiausių pasaulyje elektros, dujų, komunalinių paslaugų bei atsinaujinančios energijos gamybos bendrovė) valdė 38,9 proc. akcijų, OAO „Gazprom“ (energetikos bendrovė vykdanči dujų ir kitų angliavandenilių mišinių geologinius tyrimus, gamybą, transportavimą, laikymą, perdirbimą ir pardavimą, taip pat elektros energijos ir šiluminės energijos gamybą ir tiekimą) 37,1 proc. ir Lietuvos Respublika, kurios akcijas patikėjimo teise valdė Energetikos ministerija – 17,7 proc. akcijų, o smulkieji akcininkai turėjo 6,3 proc. akcijų. AB „Lietuvos dujos“ valdė vieną 100% priklausančią dukterinę bendrovę – UAB „Palangos perlas“. Pagrindinės šios įmonės veiklos sritys: viešbučių ir kitos apgyvendinimo bei maitinimo paslaugos, seminarų ir konferencijų organizavimas. AB „Lietuvos dujos“ priėmė sprendimą dėl dukterinės bendrovės UAB „Palangos perlas“ likvidavimo nuo 2013 m. vasario 28 d. bendrovė išregistruota iš Juridinių asmenų registro sąrašo 2013 m. rugpjūčio 8 d. (JAR duomenys, tikrinta 2015-01-08). Energetikos ministerija netiesiogiai, per 100 proc. patikėjimo teise valdomą UAB „Visagino atominės elektrinės“ įmonę, valdė elektros energijos perdavimo, gamybos, skirstymo ir tiekimo veiklą vykdančias įmones – UAB „Visagino atominė elektrinė“ tiesiogiai priklausė 97,5 proc. LITGRID AB akcijų, 96,13 proc. „Lietuvos energija“, AB akcijų ir 82,63 proc. AB LESTO akcijų, taip pat UAB „Visagino atominė elektrinė“ netiesiogiai valdė UAB „Energijos tiekimas“ (100 proc. UAB „Energijos tiekimas“ akcijų priklauso „Lietuvos energija“, AB). Taip pat „E.ON Ruhrgas International GmbH“ turėjo 11,76 proc. AB LESTO akcijų.

1 pav. Gamtinių dujų ir elektros energetikos sektoriuje veikiančių įmonių struktūra iki 2012 m. rugsėjo 27 d.

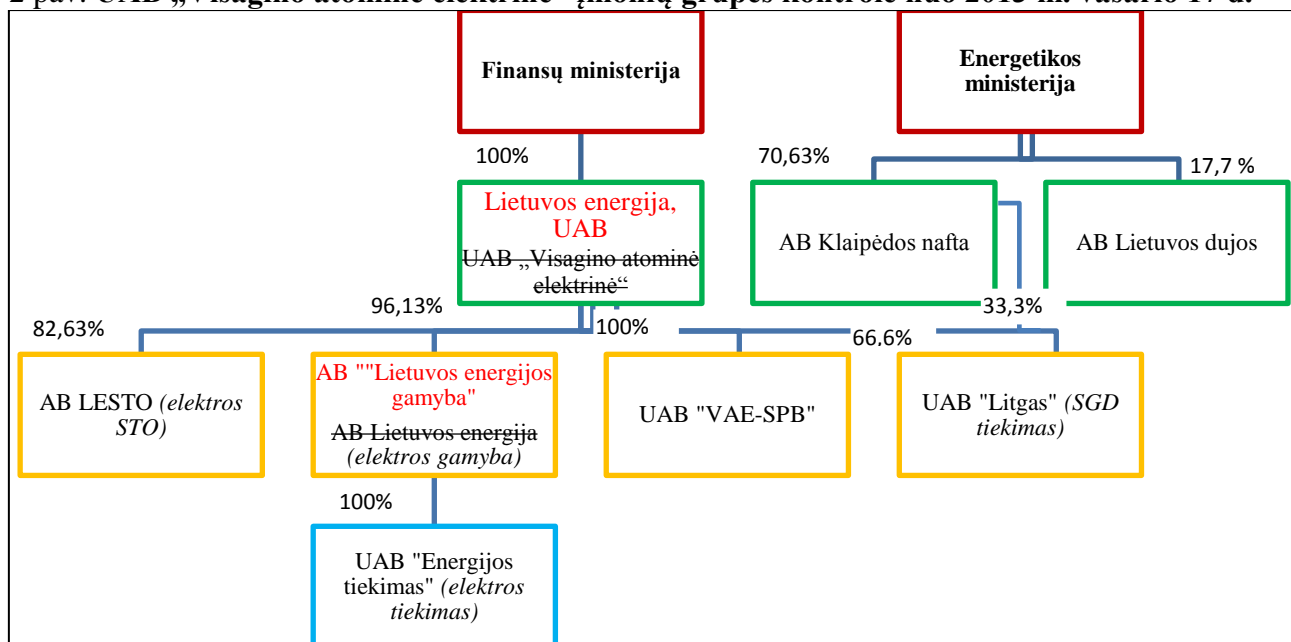
Lietuvos Respublikos Vyriausybei priėmus 2012 m. liepos 4 d. nutarimą Nr. 826 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės steigimo ir valstybės turto investavimo“ (toliau – Nutarimas), 2012 m. liepos 25 d. buvo įsteigta ir Juridinių asmenų registre 2012 m. liepos 25 d. įregistruota UAB „EPSO-G“ (juridinio asmens kodas 302826889, buveinės adresas: A. Juozapavičiaus g. 13, LT-09311, Vilnius) LITGRID AB valdymo tikslais. Naujai įsteigtos bendrovės 100 proc. akcijų patikėjimo teise valdo Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, o 2012 m. rugsėjo 27 d. Ūkio ministerijai buvo perduotos valstybei nuosavybės teise 100 proc. priklausančios ir iki 2012 m. rugsėjo 27 d. Energetikos ministerijos patikėjimo teise valdytos UAB „Visagino atominės elektrinės“ (įmonės kodas – 301844044, buveinės adresas – Žvejų g. 14, Vilnius) akcijos. Atitinkamai, įgyvendinant Nutarimo nuostatas, UAB „Visagino atominės elektrinės“ valdomos

LITGRID AB akcijos, suteikusiai 97,5 proc. balsų LITGRID AB visuotiniame akcininkų susirinkime, 2012 m. rugsėjo 27 d. buvo atlygintinai perduotos UAB „EPSO-G“.

Paminėtina, jog Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2013 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 141 „Dėl valstybei priklausantių akcijų perdavimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimo Nr. 826 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės steigimo ir valstybės turto investavimo“ pakeitimo“, siekdama užtikrinti tinkamą ir efektyvų elektros energetikos įmonių valdymą, perdavė Finansų ministerijai valstybei nuosavybės teise priklausančias ir tuo metu Ūkio ministerijos patikėjimo teise valdytas 100 proc. UAB „Visagino atominė elektrinė“ akcijas, patikėjimo teise valdyti, naudoti ir jomis disponuoti, tą patvirtina ir Juridinių asmenų registro išrašai (*detali informacija pateikiama Komisijos Teisės skyriaus ir Dujų ir elektros departamento Elektros skyriaus 2013 m. rugpjūčio 26 d. pažymoje Nr. O5-288 „Dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo ir elektros energijos perdavimo veiklos licencijos išdavimo“ (skelbiama Komisijos tinklalapyje informaciniame skydelyje „Veiklų atskyrimas elektros sektoriuje“, taip pat šis dokumentas pateiktas CIRCABC informaciniame sistemoje Europos Komisijai 2013 m. rugsėjo 6 d. sertifikuojant LITGRID AB, informacija anglų kalba skelbiama ir Komisijos tinklalapyje skiltyje „Electricity“ pavadinimu „TSO unbundling“).*

Pažymėtina, kad UAB „Visagino atominė elektrinė“ 2013 m. rugpjūčio 30 d. pakeitė savo pavadinimą į UAB „Lietuvos energija“, o AB „Lietuvos energija“, vykdanči elektros energijos gamybos veiklą, 2013 m. rugpjūčio 5 d. pakeitė savo pavadinimą į „Lietuvos energijos gamyba“, AB.

2 pav. UAB „Visagino atominė elektrinė“ įmonių grupės kontrolė nuo 2013 m. vasario 17 d.

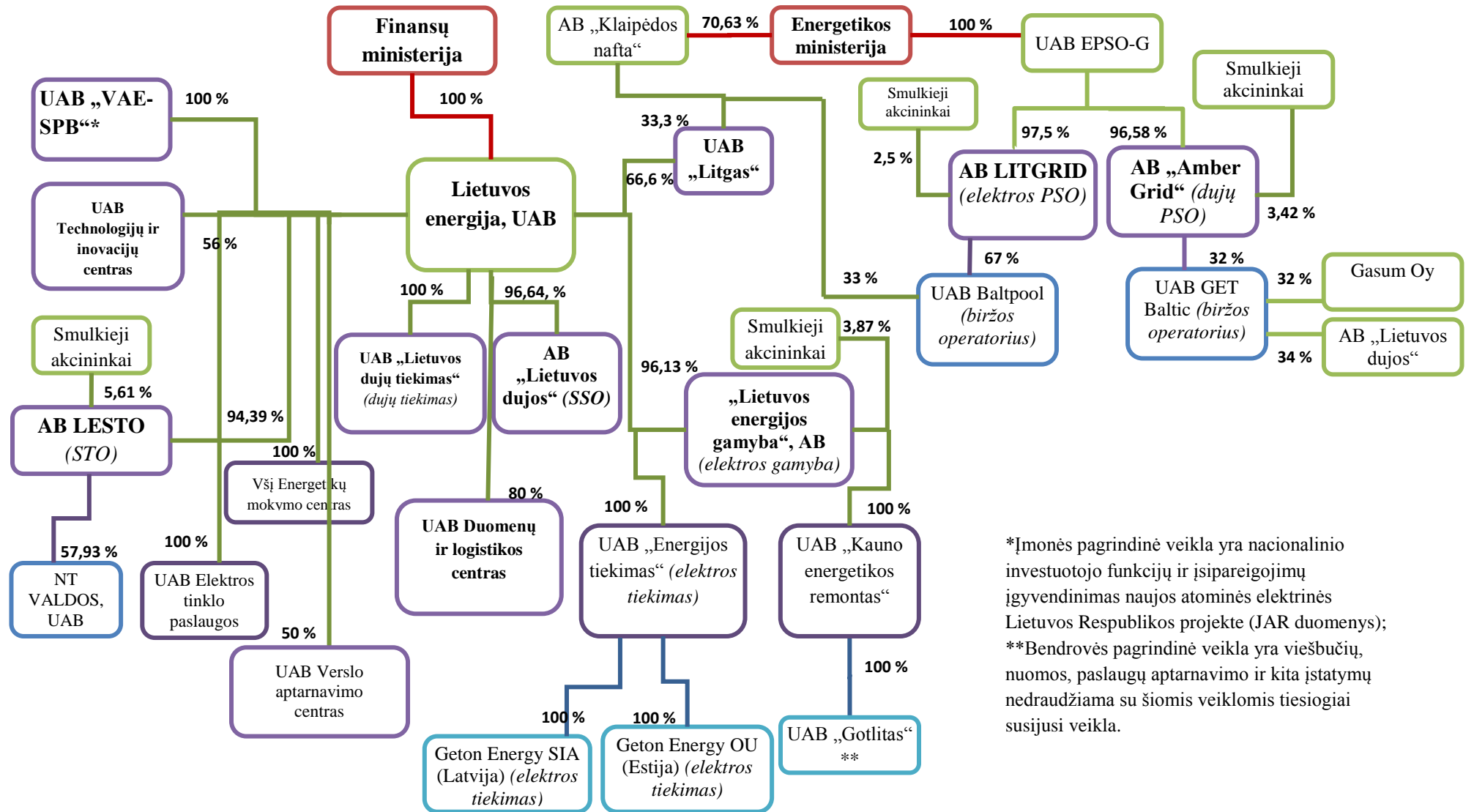

Trečia, 2013 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. O3-292 „Dėl terminuotos Gamtinių dujų perdavimo licencijos AB „Amber grid“ išdavimo“ (12 priedas) Komisija išdavė AB „Amber Grid“ terminuotą gamtinių dujų perdavimo veiklos licenciją, galiosiančią iki Komisijos sprendimo dėl gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo įsigaliojimo dienos. Nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. gamtinių dujų perdavimo veiklą pradėjo vykdyti nauja įmonė – AB „Amber Grid“, kurios akcininkai ir akcijų santykis buvo identiškas AB „Lietuvos dujų“ atveju, t. y. „E.ON Ruhrgas International GmbH“ valdė 38,9 proc. akcijų, OAO „Gazprom“ 37,1 proc. ir Energetikos ministerija – 17,7 proc. akcijų, o smulkieji akcininkai turėjo 6,3 proc. akcijų. 2014 metų gegužės mėnesį pasikeitė gamtinių dujų sektoriuje veikiančių subjektų AB „Lietuvos dujos“ ir AB „Amber Grid“ akcininkai. Komisija 2014 m. gegužės 9 d. nutarimu Nr. O3-125 „Dėl AB „Amber Grid“ kontrolės atskyrimo plano vykdymo“ (15 priedas) ir 2014 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. O3-127 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ kontrolės atskyrimo plano vykdymo“ (17 priedas) pritarė akcijų perleidimo sandoriams, kuriais iš „E.ON Ruhrgas International GmbH“ nupirktos minėtų gamtinių

dujų įmonių akcijos: AB „Amber Grid“ 38,9 akcijų įsigijo UAB „EPSO-G“, o AB „Lietuvos dujos“ 38,9 akcijų įsigijo UAB „Lietuvos energija“. Be to, dėl leidimo vykdyti koncentraciją UAB „EPSO-G“ įsigyjant iki 100 proc. AB „Amber Grid“ akcijų ir įgyjant vienvaldę pastarosios bendrovės kontrolę, taip pat dėl leidimo vykdyti koncentraciją „Lietuvos energija“, UAB įsigyjant iki 100 proc. akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ akcijų ir įgyjant vienvaldę pastarosios bendrovės kontrolę pasisakė Konkurencijos taryba, kuri konstatavo, kad dėl numatomos vykdyti koncentracijos nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis, ar itin apribota konkurencija atitinkamose rinkose bei leido vykdyti koncentraciją (*Konkurencijos tarybos 2014-05-19 nutarimas Nr. 1S-81/2014 „Dėl leidimo vykdyti koncentraciją UAB „EPSO-G“ įsigyjant iki 100 proc. AB „Amber Grid“ akcijų ir įgyjant vienvaldę pastarosios bendrovės kontrolę“, Konkurencijos tarybos 2014-05-19 nutarimas Nr. 1S-80/2014 „Dėl leidimo vykdyti koncentraciją UAB „EPSO-G“ įsigyjant 38,9 proc. (kartu su turimomis akcijomis iš viso – 56,6 proc.) AB „Amber Grid“ akcijų ir kartu su OAO Gazprom įgyjant bendrą AB „Amber Grid“ kontrolę“, Konkurencijos tarybos 2014-05-19 nutarimas Nr. 1S-79/2014 „Dėl leidimo vykdyti koncentraciją „Lietuvos energija“, UAB įsigyjant iki 100 proc. akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ akcijų ir įgyjant vienvaldę pastarosios bendrovės kontrolę“, Konkurencijos tarybos 2014-05-19 nutarimas Nr. 1S-78/2014 „Dėl leidimo vykdyti koncentraciją „Lietuvos energija“, UAB įsigyjant 38,91 proc. (kartu su turimomis akcijomis iš viso – 56,61 proc.) akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ akcijų ir kartu su OAO Gazprom įgyjant bendrą akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ kontrolę“, šie nutarimai skelbiami Konkurencijos tarybos tinklalapyje www.kt.gov.lt¹).*

¹ Tikslis nuoroda: http://www.kt.gov.lt/index.php?show=konc_nut&metai=2014&tipas=1

3 pav. Įmonių kontrolė gamtinių dujų ir elektros energetikos sektoriuose (2015-04-08)

Ketvirta, AB „Klaipėdos nafta“, kurią patikėjimo teise valdo Energetikos ministerija (turima 70,63 proc. akcijų), pagal Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo 4 straipsnį, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. vasario 15 d. nutarimą Nr. 199 „Dėl suskystintų gamtinių dujų terminalo įrengimo (Dėl Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo įgyvendinimo)“, yra suskystintų gamtinių dujų terminalo (toliau – SGD terminalas) projektą įgyvendinanti bendrovė. SGD terminalas veiklą pradėjo 2014 m. gruodžio 3 d.

2012 m. gruodžio 17 d. buvo įsteigta ir įregistruota AB „Klaipėdos nafta“ dukterinė bendrovė UAB „Litgas“, kuri vykdo gamtinių dujų tiekimą per suskystintų gamtinių dujų terminalą.

2.2.1. Europos Komisijos pastaba dėl Energetikos ministerijos valdomų UAB „Litgas“ akcijų

Europos Komisija pažymėjo, kad priimta atskyrimo struktūra didele dalimi yra veiksminga siekiant išvengti rizikos, kad perdavimo sistemos operatoriaus valdymas ir plėtojimas nebus vykdomi nepriklausomai, tačiau Europos Komisijos netenkina tai, kad nebuvo atliktas nuodugnus kitų Energetikos ministerijos netiesioginių teisių į UAB „Litgas“ vertinimas pagal Direktyvos 9 straipsnio 2 dalį, bei AB „Amber Grid“ atžvilgiu gali būti daroma įtaka finansinėmis paskatomis.

Komisija pažymi, jog išsami analizė dėl tinkamo perdavimo veiklos atskyrimo reikalavimų vykdymo, įskaitant galimybę iki 1/3 UAB „Litgas“ akcijų valdyti Energetikos ministerijai, buvo atlikta išduodant UAB „Litgas“ tiekimo licenciją. Kaip buvo nurodyta Pažymoje, įvertinusi visus duomenis, Komisija 2013 m. gruodžio 27 d. nutarimu Nr. O3-756 „Dėl gamtinių dujų tiekimo licencijos UAB „Litgas“ išdavimo“ (23 priedas), išdavė UAB „Litgas“ gamtinių dujų tiekimo licenciją (*detali informacija ir analizė pateikiama Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2013 m. gruodžio 27 d. pažymoje Nr. O5-490 „Dėl gamtinių dujų tiekimo licencijos UAB LITGAS“ (24 priedas)*). Atliekant vertinimą buvo analizuojamos Direktyvos, Elektros direktyvos, Įstatymo, Elektros energetikos įstatymo, Atskaitomybės įstatymo nuostatos, kitų teisės aktų nuostatos (žr. šios pažymos 2.2 poskyrį), papildomai atsižvelgta į Europos Komisijos 2010 m. sausio 22 d. darbo dokumentą dėl veiklų atskyrimo režimo taikymo pagal trečiąją energetikos paketą².

Referuojant į Europos Komisijos pastabą, akcentuoti žemiau nurodyti aspektai.

1. Direktyvos ir Elektros direktyvos 9(1) ir 9(2)(c), Elektros energetikos įstatymo 53 str. 3 d. 2 ir 3 p., Gamtinių dujų įstatymo 41 str. 1 d. 1 ir 2 p., 4 d. 3 p.: Akcijų daugumos neturėjimas. Vyriausybės 2013 m. rugpjūčio 21 d. nutarimu Nr. 730 „Dėl valstybės netiesiogiai kontroliuojamos įmonės akcijų įsigijimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 730) Vyriausybė pavedė Finansų ministerijai, patikėjimo teise valdančiai valstybei nuosavybės teise priklausančias UAB „Lietuvos energija“ akcijas, priimti sprendimus siekiant, kad UAB „Lietuvos energija“ ar jos kontroliuojama bendrovė įsigytų naujai išleidžiamų UAB „Litgas“, kurios vienintelis akcininkas yra AB „Klaipėdos nafta“, kurios valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas patikėjimo teise valdo Energetikos ministerija, akcijų taip, kad po UAB „Litgas“ įstatinio kapitalo padidinimo suteiktų UAB „Lietuvos energija“ ar jos kontroliuojamai bendrovei ne mažiau kaip 2/3 akcijų ir balsų uždarnosios akcinės bendrovės UAB „Litgas“ visuotiniame akcininkų susirinkime, o akcijų emisijos kainą sumokėtų piniginiu įnašu. Tad likusią 1/3 akcijų dalį toliau valdo Energetikos ministerijos kontroliuojama AB „Klaipėdos nafta“.

Taigi pagal Nutarimu Nr. 730 numatomą reglamentavimą, AB „Klaipėdos nafta“ priklauso 33,3 proc. akcijų ir balsų. Vertinant tai, kad Energetikos ministerijai priklauso 70,63 proc. AB „Klaipėdos nafta“ akcijų, Energetikos ministerija netiesiogiai kontroliuoja 23,52 proc. UAB „Litgas“ akcijų ir balsų. Vadovaujantis Atskaitomybės įstatymo 3 straipsnio 8 dalimi ir 10 dalies 1 punktu, kontrolę sudarytų daugiau nei pusės dalyvių balsavimo teisių turėjimas, tačiau vertinant specialiuosius įstatymus, reglamentuojančius perdavimo veiklos atskyrimo principus ir

²http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/interpretative_notes/doc/implementation_notes/2010_01_21_the_unbundling_regime.pdf

reikalavimus bei šių reikalavimų tarpsektoriškumą (pagal Įstatymo 41 straipsnio 3 dalį ir Elektros energetikos įstatymo 53 straipsnio 7 dalį) – Įstatymo 41 straipsnio 4 dalies 3 punktu, Elektros energetikos įstatymo 53 straipsnio 4 dalies 3 punktu iš esmės įtvirtinta, jog kontrolinis akcijų paketas negali suteikti daugiau kaip 1/3 akcijų ir balsų įmonės visuotiniame akcininkų susirinkime. Įvertinus šias aplinkybes konstatuotina, kad Energetikos ministerija, kuri netiesiogiai kontroliuoja gamtinių dujų ir elektros perdavimo sistemos operatorius AB „Amber Grid“ ir LITGRID AB, neturi netiesioginės kontrolės UAB „Litgas“ atveju, nes turimas akcijų paketas neviršija 1/3 akcijų ir balsų.

2. *Direktyvos ir Elektros direktyvos 9(1) ir 9(2)(a), Elektros energetikos įstatymo 53 str. 3 d. 2 ir 3 p., Įstatymo 41 str. 1 d. 1 ir 2 p., 4 d. 1 p.:*

Asmuo, tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojantis tiekimo/gamybos veiklą arba asmuo kontroliuojantis perdavimo veiklą tiesiogiai ar netiesiogiai negalėtų pasinaudoti balsavimo teisėmis (perdavimo veiklą vykdančioje įmonėje (jei kontrolę turi gamybos/tiekimo veiklos atžvilgiu) ar gamybos/tiekimo veiklą vykdančioje įmonėje (jei kontrolę turi perdavimo veiklos atžvilgiu)). Iš Nutarimo Nr. 730 turinio matyti, kad AB „Klaipėdos nafta“ suteikiamos ir balsavimo teisės, tad darytina išvada, kad AB „Klaipėdos nafta“ galėtų pasinaudoti balsavimo teisėmis. Tai reiškia, jog Energetikos ministerija, kuri netiesiogiai kontroliuoja gamtinių dujų ir elektros perdavimo sistemos operatorius AB „Amber Grid“ ir LITGRID AB, turėtų teisinę galimybę netiesiogiai pasinaudoti balsavimo teisėmis. Tad šis reikalavimas Nutarimu nebuvo tinkamai įvykdytas. Tačiau AB „Klaipėdos nafta“ ir „Lietuvos energija“, UAB 2013 m. gruodžio 23 d. sudarė Akcininkų sutartį, kuria, *inter alia*, buvo apribotos AB „Klaipėdos nafta“ teisės balsuoti UAB „Litgas“ visuotiniame akcininkų susirinkime, ir kurioje nustatyta tokių apribojimų įgyvendinimo tvarka bei kitos sąlygos, kaip antai Akcininkų sutarties 4.1 punkte nurodyta, kad AB „Klaipėdos nafta“ nerinks (neskirs) UAB „Litgas“ vadovo ir valdybos narių, taip pat priežiūros organų narių, jei būtų nuspręsta, kad UAB „Litgas“ turi būti sudaromi kokie nors priežiūros organai, o Akcininkų sutarties 4.3.3 punkte nurodyta, jog AB „Klaipėdos nafta“ Akcininkų sutartimi perleidžia UAB „Lietuvos energija“ teisę dalyvauti ir balsuoti UAB „Litgas“ visuotiniuose akcininkų susirinkimuose pagal visas AB „Klaipėdos nafta“ priklausančių akcijų suteikiamas balsavimo teises.

Atsižvelgiant į tai, kad minėta sutartimi buvo apribotos AB „Klaipėdos naftos“ balsavimo teisės bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime, konstatuotina, kad UAB „Litgas“ veikla yra tinkamai atskirta nuo komercinių elektros energijos/gamtinių dujų veiklų ir neleistinos kontrolės tarp minėtų energetikos įmonių, kaip ji yra apibrėžta Gamtinių dujų įstatymo 41 straipsnio 1 ir 4 dalyje, nėra.

3. *Dujų ir Elektros direktyvų 9(1) ir 9(2)(b), Elektros energetikos įstatymo 53 str. 3 d. 4 p., Gamtinių dujų įstatymo 41 str. 1 d. 3 p., 4 d. 2 p.:*

Asmuo, tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojantis tiekimo/gamybos veiklą neturi teisės skirti perdavimo sistemos operatoriaus, o asmuo, kontroliuojantis perdavimo veiklą, neturi teisės skirti tiekimo/gamybos veiklą vykdančių įmonių, priežiūros organų, valdymo organų ar administracijos narių. Šiuo metu, Juridinių asmenų registro duomenimis, UAB „Litgas“ valdyboje nedalyvauja joks Energetikos ministerijos ar AB „Klaipėdos nafta“ (žr. 2 lentelę) atstovas, todėl šis reikalavimas taip pat yra įvykdytas.

4. *Vertinama kita galima įtaka įmonės veiklai.* Europos Komisija pateikė papildomas pastabas ir galimus kitus įtakos įmonės veiklai būdus, kurie gali daryti įtaką skaidriam veiklų atskyrimui, įvertinus tai, kad Energetikos ministerijai kontroliuojant iki 1/3 UAB „Litgas“ akcijų, AB „Amber Grid“ atžvilgiu gali būti daroma įtaka finansinėmis paskatomis, pvz., pajėgumų paskirstymo, techninės priežiūros ar investicijų klausimais, kurių nesprendžia pasirašytos Akcininkų sutarties nuostatos. Todėl Europos Komisija ragina Komisiją sertifikuoti AB „Amber Grid“ tik su sąlyga, kad visos UAB „Litgas“ akcijos, kurias turi AB „Klaipėdos nafta“, bus perleistos.

Kaip buvo minėta aukščiau, Komisija, įvertinusi Europos Komisijos pateiktą nuomonę, 2015 m. kovo 27 d. raštu Nr. R2-(T)-1025 kreipėsi į Energetikos ministeriją ir Finansų ministeriją, atitinkamai valdančių gamtinių dujų perdavimo ir tiekimo veiklas, pateikti informaciją apie

minėtoje Europos Komisijos nuomonėje išdėstytos AB „Amber Grid“ sertifikavimo sąlygos įgyvendinimo galimybes, tai yra per kokį terminą, neviršijant Europos Komisijos pasiūlyto maksimalaus dvylikos mėnesių pereinamojo laikotarpio, galėtų būti atliktas AB „Klaipėdos nafta“ turimų UAB „Litgas“ akcijų perleidimas ūkio subjektui, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai nėra valdomas Energetikos ministerijos.

Energetikos ministerija 2015 m. balandžio 2 d. raštu Nr. (7.5-09)3-993 nurodė, kad, įvertinusi Europos Komisijos nuomonę dėl sąlyginio AB „Amber Grid“ sertifikavimo bei Komisijos poziciją šiuo klausimu, pagal kompetenciją, neviršijant Europos Komisijos pasiūlyto 12 mėnesių termino, atliks reikiamus veiksmus dėl AB „Klaipėdos nafta“ turimų UAB „Litgas“ akcijų perleidimo ūkio subjektui, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai nėra valdomas Energetikos ministerijos bei nedelsiant informuos Komisiją apie šio proceso įgyvendinimo eigą.

Finansų ministerija 2015 m. balandžio 2 d. raštu Nr. (27.18-02)-5K-1507298-6K-1502806 pažymėjo, jog klausimas dėl UAB „Litgas“ kontrolės modelio atitikimo Direktyvos ir Įstatymo nuostatomis buvo nagrinėtas išduodant gamtinių dujų tiekimo licenciją UAB „Litgas“ bei prašė paaiškinti ar per laikotarpį nuo gamtinių dujų tiekimo licencijos išdavimo UAB „Litgas“ iki kreipimosi į Europos Komisiją, atsirado ar pasikeitė kokios nors reikšmingos aplinkybės, turinčios įtakos kitokiam Direktyvos ar Įstatymo, kitų teisės aktų nuostatų aiškinimui, numatančiam, kad UAB „Litgas“ veikla būtų tinkamai atskirta nuo perdavimo veiklų tik perleidus AB „Klaipėdos nafta“ turimas UAB „Litgas“ akcijas kitam ūkio subjektui, o ne apribojus AB „Klaipėdos nafta“ teisės balsuoti UAB „Litgas“ visuotiniame akcininkų susirinkime Akcininkų sutartimi. Taip pat pažymėjo, kad tuo atveju, jei neleistina kontrolė gali būti panaikinama tik UAB „Litgas“ akcijų perleidimu ūkio subjektui, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai nėra valdomas Energetikos ministerijos, Finansų ministerija dės visas pastangas ir ieškos atitinkamų priemonių siekiant užtikrinti tinkamą tokio AB „Klaipėdos nafta“ turimų akcijų UAB „Litgas“ akcijų perleidimo įgyvendinimą per ne ilgesnį kaip 12 mėnesių laikotarpį.

Atsakant į Finansų ministerijos klausimą, ar yra pasikeitusių aplinkybių UAB „Litgas“ atžvilgiu, dėl kurių Akcininkų sutartimi numatyti apribojimai Energetikos ministerijos netiesiogiai kontroliuojamai AB „Klaipėdos naftai“ nėra pakankami, pastebėtina, kad papildomus galimus įtakos įmonės veiklai būdus, kurie nebuvo analizuoti išduodant gamtinių dujų teikimo licenciją UAB „Litgas“ ar priimant preliminarų sprendimą AB „Amber Grid“ atžvilgiu, identifikavo Europos Komisija, pateikusi savo nuomonę AB „Amber Grid“ sertifikavimo klausimu, kad AB „Amber Grid“ atžvilgiu gali būti daroma įtaka finansinėmis paskatomis, pvz., pajėgumų paskirstymo, techninės priežiūros ar investicijų klausimais, kurių nesprenžia pasirašytos Akcininkų sutarties nuostatos. Pažymėtina, kad Europos Komisijos nuomonė svarbi, kad būtų tinkamai įvykdytas perdavimo veiklos atskyrimas bei Europos Komisija nepradėtų Direktyvos 9 straipsnio pažeidimo procedūros prieš Lietuvos Respubliką tuo atveju, jei į jos nuomonę būtų nepakankamai/netinkamai atsižvelgta, skaidriai ir aiškiai neįgyvendinus perdavimo veiklos atskyrimo reikalavimų.

Atsižvelgiant į tai, kad Energetikos ministerija, kuri netiesiogiai kontroliuoja AB „Amber Grid“ ir turi iki 1/3 UAB „Litgas“ akcijų, patvirtino, kad atliks reikiamus veiksmus dėl AB „Klaipėdos nafta“ turimų UAB „Litgas“ akcijų perleidimo ūkio subjektui, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai nėra valdomas Energetikos ministerijos išdėstytas aplinkybes, taip pat Finansų ministerija informavo, kad dės visas pastangas ir ieškos atitinkamų priemonių siekiant užtikrinti tinkamą tokio AB „Klaipėdos nafta“ turimų akcijų UAB „Litgas“ akcijų perleidimo įgyvendinimą per ne ilgesnį kaip 12 mėnesių laikotarpį.

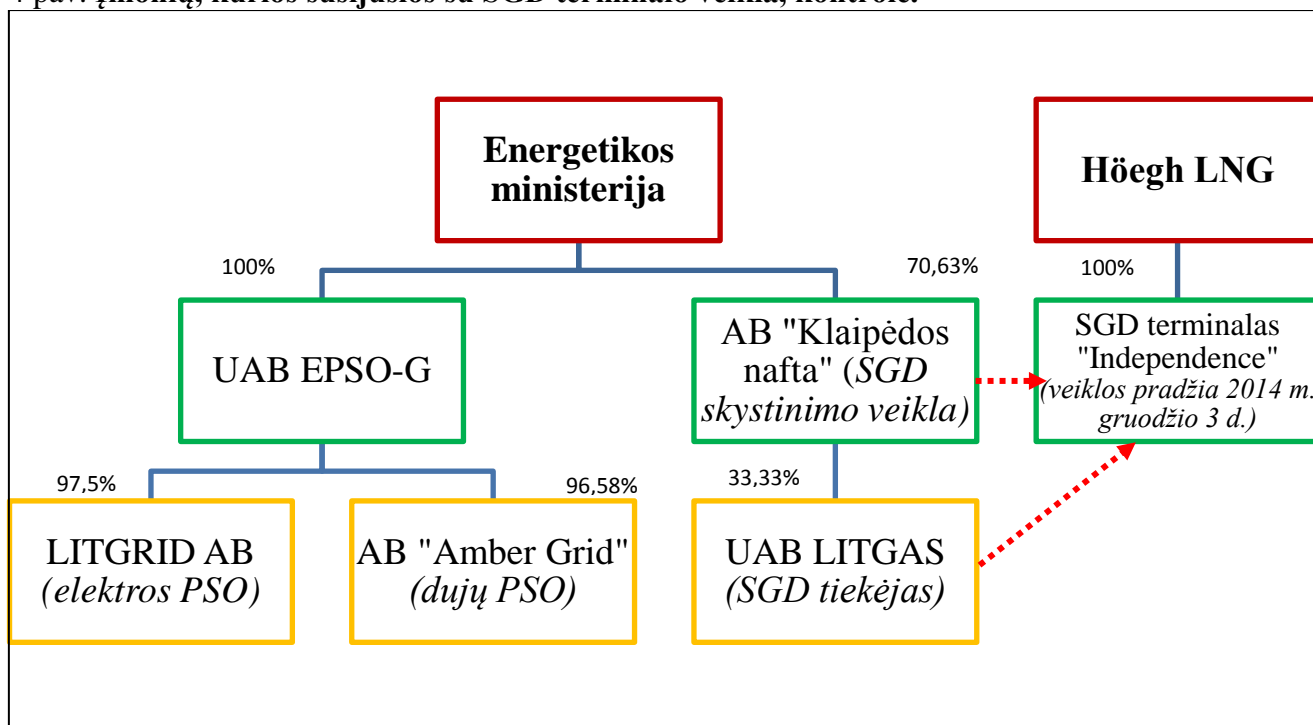
Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, jog Direktyvos 9(1) ir 9(2) straipsnių, Įstatymo 41 straipsnio 1, 2 ir 4 dalių nuostatos įgyvendintos, tačiau neišspręstas klausimas dėl papildomų galimų įtakos įmonės veiklai būdų, kuriuos identifikavo Europos Komisija, atsižvelgiant į tai, sertifikuoti AB „Amber Grid“ galima su sąlyga, kad Energetikos ministerija atliks reikiamus veiksmus, kad netiesiogiai Energetikos ministerijos per AB „Klaipėdos nafta“ valdomos UAB „Litgas“ akcijos bus perleistos kitam ūkio subjektui, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai nėra valdomas Energetikos ministerijos.

Paminėtina, kad Komisija 2014 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. O3-907 „Dėl gamtinių dujų skystinimo licencijos akcinei bendrovei „Klaipėdos nafta“ išdavimo“ (25 priedas) išdavė gamtinių dujų skystinimo licenciją AB „Klaipėdos nafta“, kuri įgyvendino suskystintų gamtinių dujų terminalo projektą ir atlikusi paleidimo-derinimo darbus, pradėjo veiklą 2014 m. lapkričio 27 d. (detaali informacija pateikta Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2014 m. gruodžio 26 d. pažymoje Nr. O5-350 „Dėl gamtinių dujų skystinimo licencijos akcinei bendrovei „Klaipėdos nafta“ (26 priedas). Skystinimo veikla nepriskirtina veikloms, kuri neleistina pagal Direktyvos ir nacionalinių teisės aktų reikalavimus.

Penkta, 2014 m. rugsėjo 2 d. Juridinių asmenų registre buvo įregistruota nauja gamtinių dujų tiekimo įmonė – UAB „Lietuvos dujų tiekimas“, kuriai buvo perduota AB „Lietuvos dujos“ tiekimo veikla. 2014 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. O3-824 „Dėl gamtinių dujų tiekimo licencijos uždarajai akcinei bendrovei „Lietuvos dujų tiekimas“ išdavimo“ (21 priedas) Komisija išdavė UAB „Lietuvos dujų tiekimas“ gamtinių dujų tiekimo licenciją, kuri įsigaliojo nuo 2014 m. lapkričio 1 d.

Tad šiuo metu po įvykdytų akcijų įsigijimo sandorių AB „Amber Grid“ akcininkai yra: UAB „EPSO-G“, kuri valdo 96,58 proc. įmonės akcijų ir smulkieji akcininkai, kurie turi 3,42 proc. akcijų. Pagal AB „Amber Grid“ Raštu pateiktą informaciją, AB „Amber Grid“ turi 32 proc. akcijų bendrai su AB „Lietuvos dujos“ (34 proc.) ir Gasum Oy (32 proc.) valdomoje įmonėje UAB GET Baltic, kuri vykdo gamtinių dujų prekybos gamtinių dujų biržoje organizavimą. AB „Lietuvos dujos“ iš esmės vykdo skirstymo veiklą, o Gasum Oy yra vertikalčiai integruota įmonė, Suomijos gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius, importuojantis ir tiekiantis dujas.

4 pav. Įmonių, kurios susijusios su SGD terminalo veikla, kontrolė.

- - - - - -> AB „Klaipėdos nafta“, UAB LITGAS šiuo metu nevaldo nuosavybės teise SGD terminalo, tarp Norvegijos bendrovės Höegh LNG ir AB „Klaipėdos nafta“ yra sudaryta 10 m. terminalo nuomos sutartis, pasibaigus nuomai bus galimybė terminalą išpirkti. Pažymėtina pagal Suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo 9 str. 2 d. SGD terminalas ir SGD terminalo jungtis gali būti perleisti valstybės kontroliuojamam perdavimo sistemos operatoriumi, įgyvendinusiame Įstatyme nustatytus veiklų atskyrimo ir nepriklausomumo reikalavimus.

Perdavimo sistemos operatoriaus atskyrimas nuo vertikalčiai integruotos įmonės atliktas taikant Įstatymo 41 straipsnio 5 dalį (atitinka Direktyvos 9(6) straipsnį), numatantį, jog jei asmuo yra valstybė narė ar kitas viešasis subjektas, du atskiri viešieji subjektai, kontroliuojantys perdavimo

sistemos operatorių ar perdavimo sistemą ir įmonę, atliekančią kurią nors iš gavybos ar tiekimo funkcijų, nėra laikomi tuo pačiu asmeniu ar asmenimis.

Perdavimo sistemos operatoriai AB „Amber Grid“ bei LITGRID AB ir asmenys, vykdančys komercinę gamybos ir tiekimo veiklą (UAB „Lietuvos dujų tiekimas“, AB „Lietuvos energijos gamyba“, UAB „Energijos tiekimas“, UAB „Litgas“), perduoti valdyti skirtingoms valstybės institucijoms. Gamybos, tiekimo ir skirstymo veiklos kontrolė perduota vykdyti per UAB „Lietuvos energija“ Finansų ministerijai, o perdavimo – per UAB EPSO-G – Energetikos ministerijai, o UAB „Litgas“ valdytume Energetikos ministerija neturi kontrolinio akcinio paketo ir negali pasinaudoti jokiais balsavimo teisėmis, priimti sprendimų.

Pastebėtina, jog Energetikos ministerija ir Finansų ministerija yra viena kitai nepavaldžios valstybės institucijos, kurių veiklos sritys aiškiai atribotos Lietuvos Respublikos įstatimuose. Konstitucijos 98 straipsnyje nustatyta, jog ministras vadovauja ministerijai, sprendžia ministerijos kompetencijai priklausančius klausimus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 26 straipsnyje, be kita ko, numatyta, jog ministras vadovauja ministerijai, sprendžia ministerijos kompetencijai priklausančius klausimus ir yra tiesiogiai atsakingas už Vyriausybės programos ir kasmetinių Vyriausybės veiklos prioritetų bei planuojamų pasiekti rezultatų jam pavestose valdymo srityse įgyvendinimą, be to, minėto įstatymo 29 straipsnyje nurodyta, jog ministerija steigama formuoti valstybės politiką, taip pat organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą ministrui pavestose konkrečiose valdymo srityse. Valstybės politikos įgyvendinimo funkcijos ministerijai gali būti pavestos tik įstatymų nustatytais atvejais ir nustatytam terminui. Kiekvienos ministerijos veikla finansuojama iš valstybės biudžeto. Ministras, vadovaujantis Konstitucijos 91 straipsniu, kartu su Ministru Pirmininku sudaro Vyriausybės sudėtį, kuri, vadovaujantis Konstitucijos 94 ir 95 straipsniu, koordinuoja ministerijų veiklą ir visus klausimus sprendžia kolegialiai, balsų dauguma. Ministras, vadovaujantis Konstitucijos 96 straipsniu, vadovaudami jiems pavestoms valdymo sritims, atsakingi Seimui, Respublikos Prezidentui ir tiesiogiai pavaldūs Ministrui Pirmininkui.

Konstitucijoje (95-97 straipsniai) yra įtvirtinti esminiai Vyriausybės veiklos ir darbo organizavimo principai – (i) Vyriausybė yra kolegiali institucija, (ii) sprendimus priimanti Vyriausybės narių – t. y. ministrų balsų dauguma, (iii) taip pat Vyriausybė solidariai atsako Seimui už bendrą Vyriausybės veiklą.

Konstituciniai principai detalizuojami Vyriausybės įstatyme. Akcentuotina, jog Vyriausybės įstatymo 34 straipsnyje nurodyta, kad Vyriausybė, t. y. tik priimdama kolegialų sprendimą, turi teisę pripažinti netekusiais galios Vyriausybės darbo reglamento nustatyta tvarka ministrų, Vyriausybės įstaigų ir įstaigų prie ministerijų vadovų priimtus teisės aktus, jeigu šie prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos tarptautinėms sutartims, įstatymams ir kitiems Seimo priimtiems teisės aktams, Respublikos Prezidento dekretams, Vyriausybės nutarimams ar Ministro Pirmininko potvarkiams. Vienam Ministrui Pirmininkui, be bendro Vyriausybės sprendimo, teisės aktais nėra suteikta teisė panaikinti atskiros srities ministro priimtus įsakymus.

Lietuvoje galiojanti konstitucinė valstybės valdymo sąranga iš esmės nesiskiria nuo kitose kontinentinės teisės šalyse³ įtvirtintų Vyriausybės, kitų valdžios institucijų veiklos ir tarpusavio sąveikavimo principų. Įvertinus nacionalinį teisinį reglamentavimą darytina išvada, kad esama teisinė bazė nesuteikia teisės Ministrui Pirmininkui daryti įtaką atskirų sričių ministrams.

Pastebėtina, kad Energetikos ministerijos nuostatuose, patvirtintuose Vyriausybės 2009 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 86 ir Finansų ministerijos nuostatuose, patvirtintuose Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 8 d. nutarimu Nr. 1088 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 13 d. nutarimo Nr. 1453 redakcija) numatyti šių institucijų atskiri veiklos tikslai ir funkcijos.

Vadovaujantis Energetikos ministerijos nuostatais, svarbiausieji Energetikos ministerijos veiklos tikslai yra:

³ Pvz., Vokietija: Die Übersetzung berücksichtigt die Änderung(en) des Gesetzes durch Gesetz vom 21.7.2010 (BGBl. I S. 944), 52 str., Italija: The Constitution of the Italian Republic (Official Gazette, December 27, 1947, n. 298), 95 str., Suomija: The Constitution of Finland 11 June 1999 (731/1999, amendments up to 1112/ 2011 included) 60 str. ir kt.

- formuoti valstybės energetinio saugumo politiką;
- formuoti valstybės branduolinės energetikos politiką;
- formuoti valstybės politiką iškastinių energijos išteklių, atsinaujinančių energijos išteklių, elektros ir šilumos, energijos vartojimo efektyvumo srityse ir užtikrinti šios politikos įgyvendinimą.

Vadovaujantis Finansų ministerijos nuostatais, svarbiausieji Finansų ministerijos veiklos tikslai yra:

- formuoti valstybės politiką valstybės finansų srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą;
- formuoti finansų rinkų politiką, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą;
- formuoti finansinės atskaitomybės ir audito politiką, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą;
- formuoti statistikos politiką, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą;
- formuoti valstybės turto valdymo politiką, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą;
- formuoti Europos Sąjungos struktūrinę ir sanglaudos politiką, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą;
- formuoti turto ir verslo vertinimo politiką, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą;
- formuoti dokumentų technologinės apsaugos politiką, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą;
- formuoti tauriųjų metalų, brangakmenių ir jų gaminių valstybinės priežiūros politiką, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Finansų ministerija ir Energetikos ministerija yra atskiri viešieji juridiniai asmenys, viena kitai nepavaldžios vykdomosios valdžios institucijos, kurios įgyvendina valstybės politiką joms priskirtose atskirose veiklos srityse. Atitinkamai Finansų ministerija netiesiogiai kontroliuoja gamybos, tiekimo ir skirstymo veiklą, o Energetikos ministerija – perdavimo veiklą gamtinių dujų ir elektros energetikos sektoriuje, todėl konstatuotina, jog yra įvykdyti Įstatymo 41 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punkto reikalavimai. Vyriausybė veikia kolegialiai, todėl vienam Ministrui Pirmininkui, be bendro Vyriausybės sprendimo, teisės aktais nėra suteikta teisė panaikinti atskiros srities ministro priimtus įsakymus ir taip daryti įtaką ministro veiklai.

2.3. Įstatymo 41 straipsnio 1 dalies 3 punktas (atitinka Direktyvos 9(1)(c) straipsnį): *tas pats asmuo ar asmenys neturi teisės skirti perdavimo sistemos operatoriaus stebėtojų tarybos, valdybos arba įmonei atstovaujančių organų narius ir tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoti įmonę, vykdančią gavybos ar tiekimo veiklą, arba turėti kontrolės ar valdymo teisių tokios įmonės atžvilgiu.*

AB „Amber Grid“ pateikė visą reikiamą informaciją, kaip numatyta Taisyklių 14 punkte, kuri skirta įvertinti, ar AB „Amber Grid“ atskyrimas atitinka Įstatymo 40-42 straipsnių reikalavimus.

Be to, kas buvo nagrinėta šios pažymos 2.2 poskyryje, siekiant įvertinti, kad korporatyvinio valdymo plotmėje nebūtų galimų neapibrėžtumų dėl tinkamo tiek gamtinių dujų, tiek elektros perdavimo veiklų atskyrimo (tarpusavyje šios įmonės yra „seserinės“) nuo komercinių interesų, atskirai panagrinėtina UAB „Lietuvos energija“ įmonių grupės veikla. Pastebėtina, jog Lietuvos Respublikos finansų ministras 2013 m. birželio 7 d. įsakymu Nr. 1K-205 patvirtino Valstybės valdomos energetikos įmonių grupės korporatyvinio valdymo gaires⁴ (toliau – Gairės), kurios iš

⁴ http://www.vae.lt/files/2013-06-07_KORPORATYVINIO_VALDYMO_GAIRES_%28FM_1K-205%29.pdf

esmės suteikia pagrindą sukurti vieningą valdymo ir kontrolės sistemą, taikant vieningus programų, procesų ir projektų valdymo principus UAB „Lietuvos energija“ įmonių grupėje.

Pagal naująjį valdymo modelį, patronuojančioje įmonėje UAB „Lietuvos energija“ ir jai pavaldžiose vertybinių popierių biržoje listinguojamose dukterinėse bendrovėse AB LESTO bei „Lietuvos energijos gamyba“ AB išrinktos stebėtojų tarybos ir valdybos. Stebėtojų tarybą renka visuotinis akcininkų susirinkimas, ją sudaro 7 nariai (tačiau pažymima, kad turi būti užtikrinamas Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo nuostatų dėl perdavimo ir skirstymo veiklos atskyrimo laikymasis), iš jų 3 – nepriklausomi, o 4 atstovaus Finansų, Energetikos, Ūkio ministerijoms ir Vyriausybės kanceliarijai. Stebėtojų taryba 4 metų kadencijai renka 5 narių bendrovės valdybą (tačiau valdybos nariu negali būti Stebėtojų tarybos narys, elektros perdavimo tinklų operatoriaus priežiūros organų, valdymo organų ar administracijos nariai ir skirstomųjų tinklų operatoriaus valdymo organų nariai ar administracijos darbuotojai), o ji iš savo narių - pirmininką. Juo gali būti įmonės generalinis direktorius. Stebėtojų tarybos formavimo modelis praktikoje turi būti taikomas taip, kad sudarytų sąlygas tarpusavyje suderinti energetikos politikos tikslus, pelno siekimą, visuomenės interesus, užtikrinti įvairiapusę Stebėtojų tarybos narių kompetenciją bei užkirsti kelią atskiro asmens ar jų grupės dominavimui Stebėtojų tarybai priimant sprendimus (Gairių 18.2 p.). Stebėtojų tarybos funkcijos ir atsakomybė apima (bet neapsiriboja) šias sritis: valdybos narių rinkimą ir jų atšaukimą, valdybos ir vadovo veiklos priežiūrą, atsiliėpimų dėl Bendrovės strategijos, finansinių ataskaitų rinkinio, pelno (nuostolio) paskirstymo, metinio pranešimo visuotiniam akcininkų susirinkimui teikimą. Stebėtojų taryba taip pat sprendžia kitus jos kompetencijai priskirtus klausimus. Stebėtojų taryba veikia visos įmonių grupės mastu, t. y. esant poreikiui joje yra svarstomi klausimai, susiję ne tik su UAB Lietuvos energijos, bet ir su jos dukterinių įmonių ar tų įmonių valdymo ar priežiūros organų veikla (Gairių 18.5 p.). Bendrovės valdybos nariai pasiskirsto kuravimo sritimis: finansų ir išdo valdymas; strategija ir verslo plėtra; gamyba ir paslaugos (pagrindinės veiklos); organizacinis vystymas (žmogiškieji ištekliai, komunikacija, socialinė atsakomybė, kt.) (Gairių 19 p.).

Apibendrinant, Gairėse detalai aptariama įmonių grupės valdymo struktūra, Stebėtojų tarybos ir Valdybos narių bendrosios kompetencijos, nurodoma, kad renkant Stebėtojų tarybos narius, turi būti užtikrinamas Elektros energetikos įstatymo nuostatų dėl perdavimo ir skirstymo veiklos atskyrimo laikymasis, taip pat kad valdybos nariu negali būti Stebėtojų tarybos narys, elektros perdavimo tinklų operatoriaus priežiūros organų, valdymo organų ar administracijos nariai ir skirstomųjų tinklų operatoriaus valdymo organų nariai ar administracijos darbuotojai. Pastarieji ribojimai, įvertinant tai, kad Elektros energetikos įstatymo 53 straipsnio 7 dalyje aiškiai įtvirtinta, jog įgyvendinant elektros energijos perdavimo veiklos atskyrimo reikalavimus, įmone, vykdančia gamybos, perdavimo ir tiekimo veiklą, taip pat laikoma atitinkamą veiklą dujų sektoriuje vykdanči įmonė, kaip nurodyta Įstatyme, yra laikytini pakankami konstatuoti, kad korporatyvinio valdymo lygmeniu yra užtikrinta, jog UAB „Lietuvos energija“ tinkamai vykdytų perdavimo veiklos atskyrimo reikalavimus tiek elektros energetikos, tiek gamtinių dujų sektoriuose.

Atsižvelgiant į tai, kas buvo išdėstyta 2.2 poskyryje, pabrėžtina, jog visos UAB „Lietuvos energija“ akcijos priklauso Finansų ministerijai, ir ji neturi jokių teisių UAB „EPSO-G“, kurios visos akcijos priklauso Energetikos ministerijai, atžvilgiu. Taip pat, kartu įvertinus Gairių nuostatas, kuriose pažymimas reikalavimas laikytis perdavimo veiklos atskyrimo nuostatų, darytina išvada, jog Finansų ministerija neturi teisės skirti perdavimo sistemos operatoriaus priežiūros ar valdymo organų bei administracijos narių.

2.4. Įstatymo 41 straipsnio 2 dalis: Įmonė, atliekanti kurią nors iš gamtinių dujų gavybos ar tiekimo funkcijų bet kurioje kitoje valstybėje, kurios gamtinių dujų perdavimo sistema yra sujungta su Lietuvos Respublikos gamtinių dujų perdavimo sistema, neturi teisės tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti perdavimo sistemos operatoriaus ar turėti kokių nors kitų teisių jo atžvilgiu.

Lietuvos gamtinių dujų sistema sujungta su Baltarusijos, Latvijos bei Rusijos Federacijos dujų sistemomis. Tarptautinės jungtys su Rusija, Baltarusija ir Latvija reguliuojamos sutartimis. Lietuvos ir Baltarusijos pasienyje esantys pajėgumai užtikrina visus Lietuvos vartotojams, tranzito į Rusijos Federaciją (Kaliningrado sritį) ir Latvijos kryptimi reikalingus pajėgumus. Gamtinių dujų tranzitas per Lietuvos teritoriją vykdomas tik į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį, t. y. kertant išorines Europos Sąjungos sienas.

Gamtinių dujų tranzitas per Lietuvos teritoriją vykdomas pagal Gamtinių dujų tiekimo į Lietuvos Respubliką sutartį Nr. 1ГЛII-2000, pasirašytą 1999 m. gruodžio 16 d. tarp OAO „Gazprom“ ir AB „Lietuvos dujos“, kuri įvertinant kiekio, investicijų ir pajėgumų bei susijusių sąlygų pasikeitimus galioja iki 2015 m. pabaigos. AB „Amber Grid“ 2013 m. rugpjūčio 1 d. perėmė visas teises ir pareigas, kylančias iš minėtos sutarties. Sutartyje numatyta, kad pratęsiant šią sutartį ar sudarant naują, reglamentuojančią tranzito per Lietuvos teritoriją vykdymą, tranzito paslaugos suteikimo sąlygos turėtų galioti iki 2025 m. pabaigos.

Pažymėtina, kad OAO „Gazprom“ yra pasaulinė energetikos bendrovė, vykdanči dujų ir kitų angliavandenilių mišinių geologinius tyrimus, gamybą, transportavimą, laikymą, perdirbimą ir perdavimą, taip pat elektros energijos ir šiluminės energijos gamybą ir tiekimą. Atsižvelgiant į tai, ir kad ši nuostata istoriškai taikytina gamtinių dujų perdavimo sistemai, kuri sujungta su Rusijos Federacijos gamtinių dujų perdavimo sistema. 2014 m. gegužės mėnesį tarp UAB „EPSO-G“ ir OAO „Gazprom“ buvo įvykdytas AB „Amber Grid“ akcijų pirkimo-pardavimo sandoris ir 37,1 proc. akcijų paketas išpirktas iš OAO „Gazprom“, o UAB „EPSO-G“ tapo vienalve kontrolinio akcijų paketo valdytoja. Be to, smulkieji akcininkai neturi pakankamo akcijų skaičiaus, kad galėtų kontroliuoti perdavimo sistemos operatorių – minėti asmenys, kurių skaičius dinamiškas, valdo tik 3,42 proc. akcijų.

Taigi, atsižvelgiant į tai, kad AB „Amber Grid“ bei OAO „Gazprom“ nebedalyvauja nei AB „Amber Grid“, nei kitų susijusių įmonių valdyme, darytina išvada, kad nėra asmens kitoje valstybėje narėje, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuotų perdavimo sistemos operatorių ar turėtų kokių nors kitų teisių jo atžvilgiu.

2.5. Įstatymo 41 straipsnio 4 dalis (atitinka Direktyvos 9(2) straipsnį): Įvertinant Įstatymo 41 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimus, šiuose punktuose nurodytos teisės visų pirma apima: 1) įgaliojimus naudotis balsavimo teisėmis; 2) įgaliojimus skirti priežiūros organų, valdymo organų ir kito įmonei atstovaujančio organo narius; 3) kontrolinio akcijų paketo valdymą ir disponavimą juo.

1) Dėl įgaliojimų naudotis balsavimo teisėmis. Kaip minėta šios pažymos 2.2 poskyryje, turimos akcijos UAB „EPSO-G“ suteikia teisę išimtinai kontroliuoti perdavimo sistemos operatorius elektros energetikos ir gamtinių dujų sektoriuose. UAB „Lietuvos energija“ įmonių grupė taip pat išimtinai kontroliuojama per Finansų ministeriją, nėra sąsajų su perdavimo sistemos operatoriais. O UAB „Litgas“, nors ir yra netiesiogiai per AB „Klaipėdos naftą“ turi 1/3 akcijų, tačiau neturi balsavimo teisių. Komisijos turimomis žiniomis, Energetikos ministerija ir Finansų ministerija ir (ar) UAB „Lietuvos energija“ bei UAB „EPSO-G“ ar jų dukterinės įmonės tarpusavyje nėra sudarę sandorių, dėl kurių galėtų pasikeisti įmonių kontrolė.

Todėl įvertinus visas šias aplinkybes, darytina išvada, kad Finansų ministerija ir jos valdomos įmonės neturi jokių balsavimo teisių AB „Amber Grid“ atžvilgiu, o Energetikos ministerija ir jos valdomos įmonės neturi jokių teisių AB „Lietuvos energija“ įmonių grupės atžvilgiu.

2) Dėl įgaliojimų skirti priežiūros organų, valdymo organų ir kito įmonei atstovaujančio organo narius.

Kaip nurodyta ankstesniuose šios pažymos poskyriuose, kontrolinį akcijų paketą valdo UAB „EPSO G“, smulkieji akcininkai, turėdami tik 3,42 % akcijų, vadovaujantis Akcinių bendrovių įstatymo nuostatomis, neturi įgaliojimų skirti priežiūros organų, valdymo organų ir kito įmonei atstovaujančio organo narius, net jei ir vykdytų kurią nors iš elektros energijos

gamybos/gavybos ar gamtinių dujų/elektros tiekimo funkcijas. UAB „EPSO G“ yra 100 % valdoma Energetikos ministerijos, kuri neturi kontrolės elektros energijos gamybos ar dujų gavybos bei gamtinių dujų/elektros tiekimo veikloje. Taip pat žr. pažymos 2.6 poskyrį.

3) *Dėl kontrolinio akcijų paketo valdymo ir disponavimo juo.* Kaip buvo minėta, kadangi perdavimo bei gamybos ir tiekimo veiklų kontrolė padalinta skirtingoms ministerijoms, kurios valdo beveik 100 proc. akcijų atitinkamų energetikos įmonių paketus, todėl neapibrėžtumų dėl kontrolinio paketo nėra. Atskirai paminėtinas UAB „Litgas“ atvejis, kuris buvo išsamiai aprašytas pažymos 2.2 poskyryje, nurodant, kad nors Energetikos ministerija per AB „Klaipėdos naftą“ ir valdo 1/3 UAB „Litgas“, vykdančios SGD tiekimo veiklą, akcijų, kurios tam tikrais atvejais suteikia Akcinių bendrovių įstatyme numatytų sprendimų priėmimo laisvę, tačiau AB „Klaipėdos nafta“ Akcinių sutartimi yra atsisakiusi balsavimo teisių.

Papildomai pažymėtina, kad pagal AB „Amber Grid“ Raštu pateiktą informaciją (Rašto 2 priedas) bei Juridinių asmenų registro duomenis, įvertinta, ar pateikta Taisyklių 14.2–14.6 p. nurodyti duomenys:

1) Vienintelis AB „Amber Grid“ dalyvis, turintis daugiau nei 1/10 akcijų ir balsų Bendrovės visuotiniame akcinių susirinkime yra UAB „EPSO-G“. valdantis 96,58 % akcijų;

2) Bendrovėje yra 7 dalyviai iš trečiųjų valstybių, tačiau jie priskirtini smulkiesiems akcininkams (Rašto 2 priedas);

3) Dalyvių be balsavimo teisių nėra;

4) AB „Amber Grid“ nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. valdo 32 % biržos operatoriaus UAB GET Baltic akcijų. Bendrovė Atskaitomybės įstatymo prasme neturi tiesioginio lemiamo poveikio, t. y. tiesioginės kontrolės UAB „GET Baltic“ atžvilgiu, nes nesiekia Atskaitomybės įstatyme bei atitinkamai Elektros energetikos įstatyme įtvirtinto 33,3 % valdomų akcijų dydžio.

Paminėtina, kad atsižvelgiant į tai, jog UAB GET Baltic yra rinkos operatorius – tai yra, prekybos platforma, kurioje organizuojama prekyba gamtinėmis dujomis, tačiau pati prekybos platforma nevykdo tiekimo ar gamybos funkcijų, todėl, manytina, tai, kad AB „Amber Grid“ turi šios įmonės akcijų, neprieštarauja Įstatymo ir Direktyvos nuostatoms.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, jog tenkintini Įstatymo 41 straipsnio 4 dalies reikalavimai.

2.6 Įstatymo 42 straipsnis (atitinka Direktyvos 9(1)(d) straipsnį): tas pats asmuo neturi teisės būti ir įmonės, vykdančios gavybos ar tiekimo veiklą, ir perdavimo sistemos operatoriaus stebėtojų tarybos, valdymo organo arba kito įmonei atstovaujančio organo nariu ar šių bendrovių vienasmeniu vadovu.

Kaip minėta Pažymos 2.2 poskyryje, Finansų ministerija neturi jokių teisių UAB „EPSO-G“ ir atitinkamai AB „Amber Grid“ ir LITGRID AB atžvilgiu, o Energetikos ministerija neturi jokių teisių UAB „Lietuvos energija“ ir atitinkamai AB „Lietuvos energijos gamyba“, AB LESTO bei UAB „Energinis tiekimas“ atžvilgiu.

Pastebėtina, jog šio sprendimo dėl perdavimo sistemos operatoriaus AB „Amber Grid“ paskyrimo priėmimo metu nei UAB „EPSO-G“, nei AB „Amber Grid“, taip ir LITGRID AB nėra asmenų, kurie būtų UAB „Lietuvos energija“ ar AB „Lietuvos energijos gamyba“, AB LESTO, UAB „Energinis tiekimas“ valdybos nariai ar padalinių vadovai (žr. 2 lentelę).

Pastebėtina, jog remiantis Juridinių asmenų registro duomenimis (tikrinta 2015 m. sausio 6 d.), UAB „EPSO-G“ veiklos tikslas – Lietuvos Respublikos elektros ir dujų perdavimo sistemos operatorių akcijų paketo valdymas. UAB „EPSO-G“ turi teisę verstis veikla, kuri neprieštarautų Lietuvos Respublikos įstatymams.

(*Konfidenciali informacija*) AB „Amber Grid“ įstatų II skyriuje apibrėžiami įmonės tikslai – užtikrinti ilgalaikį ir patikimą dujų perdavimą (transportavimą aukšto slėgio vamzdiniais) gamtinių dujų perdavimo sistemos naudotojams ir kitiems rinkos dalyviams, įskaitant dujų tranzitą į

trečiasias šalis per Lietuvos Respublikos teritoriją, dujų verslo plėtrą, saugų dujų perdavimo sistemos eksploatavimą bei racionalų bendrovės turto ir kitų išteklių panaudojimą, gauti pilną siekiant užtikrinti jos akcininkų turtinius interesus.

AB „Amber Grid“ generalinis direktorius, valdybos nariai, vidurinės grandies vadovai pasirašė nepriklausomumo deklaracijas, kuriose minėti asmenys patvirtina, kad yra susipažinę su Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 40-42 straipsniuose įtvirtintais reikalavimais ir pareiškia bei patvirtina, kad nevadovauja ir nevadovaus, nedalyvauja ir ateityje nedalyvaus kolegialiuose organuose įmonės, kuri vykdo gamtinių dujų gavybos, tiekimo ir elektros energijos gamybos, skirstymo, tiekimo veiklą (Rašto 13 priedas).

Nepriklausomumo deklaracijoje AB „Amber Grid“ generalinis direktorius Saulius Bilys pažymėjo, kad dalyvauja Lietuvos dujų asociacijos veikloje kaip tarybos narys. Bendrovės komercijos direktorius Vytautas Ruolia nurodė, kad yra AB „Amber Grid“ dukterinės įmonės UAB „GET Baltic“ valdybos pirmininkas. Bendrovės inžinerinio departamento direktorius Skirmantas Junevičius nurodė, kad yra Lietuvos energetikos instituto mokslo tarybos narys. Juridinio skyriaus (*konfidenciali informacija*) yra įmonės (*konfidenciali informacija*) direktorė, įmonė užsiima verslo patalpų nuoma. Visų minėtų asmenų vykdoma papildoma veikla nėra susijusi su komerciniais gamtinių dujų ar elektros energetikos komerciniais interesais. Atskirai paminėtina Lietuvos dujų asociacija, kuri vienija ne tik perdavimo sistemos operatorių AB „Amber Grid“, bet ir įmones, užsiimančias gamtinių dujų tiekimo veikla. Lietuvos dujų asociacijos įstatuose⁵ nurodyta, kad asociacija yra Lietuvos dujų sektoriaus ekonomine ir technine pažanga suinteresuotų Lietuvos Respublikos juridinių asmenų savanoriškas susivienijimas, jungiantis gamtinių dujų tiekimo, perdavimo, paskirstymo veiklą vykdančias įmones, su gamtinių ir suskystintų dujų veikla susijusius asocijuotus narius bei energetikos profilio mokymo bei mokslo įstaigas. Asociacijos tikslas - skatinti ekonominę ir techninę Lietuvos dujų sektoriaus pažangą, ginti teisėtus šia pažanga suinteresuotų savo narių interesus. Tad iš esmės Lietuvos dujų asociaciją jungia viso segmento gamtinių dujų įmones, tačiau tikslas bendradarbiauti tarpusavyje bei kompleksiskai vertinti dujų sektoriaus pokyčius, kylančias rizikas ir pan. Kadangi gamtinių dujų rinka veikia integruotai, manytina, bendradarbiaujančio pobūdžio susivienijimas yra galimas ir nepažeidžia Įstatymo 40-42 straipsnių reikalavimų.

Pažymėtina, kad Interesų deklaracijose visi AB „Amber Grid“ valdybos nariai nurodė, kad aplinkybių, galinčių kelti interesų konfliktą, nėra. Valdybos nariai nurodė savo užimamas pareigas kitose įmonėse ar institucijose – tai Energetikos ministerija, LITGRID AB, VĮ Ignalinos atominė elektrinė, AB „Klaipėdos nafta“, UAB Baltpool, Visuomeninė organizacija Finansų analitikų asociacija. Šios veiklos nėra susiję su tiekimo/gamybos veikla, tad interesų konflikto nėra. Detali informacija apie gamtinių dujų ir elektros energijos perdavimo sistemos operatorių, tiekimo, gamybos įmonių bei skirstymo veiklą vykdančių įmonių valdybos ir stebėtojų tarybos narius, pateikiama 2 lentelėje.

⁵ <http://dua.lt/lietuvos-duju-asociacija/istatai/>

2 lentelė. Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos kontroliuojamos įmonės

Įmonė	Valdybos nariai					Stebėtojų tarybos nariai				Generalinis direktorius/ Direktorius/ vadovas
UAB „EPSO-G“										Rolandas Zukas
LITGRID AB	Daivis Virbickas valdybos pirmininkas, LITGRID AB generalinis direktorius	Karolis Sankovskis valdybos narys, LITGRID AB Strateginės infrastruktūros departamento direktorius	Vidmantas Grušas valdybos narys, AB LITGRID Perdavimo tinklo departamento direktorius	Rimantas Busila valdybos narys	Rolandas Masilevičius valdybos narys	Aleksandras Spruogis stebėtojų tarybos pirmininkas, LR energetikos viceministras, AB „Amber Grid“ valdybos pirmininkas	Audrius Misevičius stebėtojų tarybos narys, LR Ministro Pirmininko patarėjas	Mindaugas Vaičiulis stebėtojų tarybos narys	Daivis Virbickas , generalinis direktorius, LITGRID AB valdybos pirmininkas	
AB „Amber Grid“	Aleksandras Spruogis valdybos pirmininkas, LR energetikos viceministras, LITGRID AB stebėtojų tarybos pirmininkas	Nerijus Datkūnas nepriklausomas valdybos narys Finansų analitikų asociacijos valdybos narys	Agnė Amelija Petravičienė valdybos pirmininko pavaduotoja, LR energetikos ministerijos Teisės skyriaus vedėja, AB „Klaipėdos nafta“ stebėtojų tarybos pirmininkė, VĮ Ignalinos atominė elektrinė valdybos narė	Dainius Bražiūnas valdybos narys, LR energetikos ministerijos Naftos ir dujų skyriaus vedėjas, AB „Amber Grid“ valdybos narys, AB „Klaipėdos nafta“ valdybos narys, Baltpool UAB valdybos narys					Saulius Bilys	
AB „Klaipėdos nafta“	Mantas Bartuška valdybos narys, generalinis direktorius	Dainius Bražiūnas LR energetikos ministerijos Naftos ir dujų skyriaus vedėjas, AB „Amber Grid“ valdybos narys, AB „Klaipėdos nafta“ valdybos narys, Baltpool UAB valdybos narys	Mindaugas Jusius valdybos narys	Rytis Ambrazevičius valdybos pirmininkas, UAB „Baltik vairas“ valdybos narys		Agnė Amelija Petravičienė stebėtojų tarybos pirmininkė, LR energetikos ministerijos Teisės skyriaus vedėja, AB „Amber Grid“ valdybos pirmininko pavaduotoja	Romas Švedas , Stebėtojų tarybos narys, Europos Sąjungos Energetikos reguliatorių bendradarbiavimo agentūros Administracinės tarybos narys	Eimantas Kiudulas Stebėtojų tarybos narys, UAB „Klaipėdos laisvosios ekonominės zonos valdymo bendrovė“ valdybos narys, UAB „LEZ projektų valdymas“ valdybos narys, UAB „PO7“ direktorius	Mantas Bartuška valdybos narys, generalinis direktorius	

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos kontroliuojamos įmonės

Įmonė	Valdybos nariai					Stebėtojų tarybos nariai				Generalinis direktorius/ Direktorius/ vadovas
„Lietuvos energija“, UAB	Dalius Misiūnas valdybos pirmininkas, „Lietuvos energija“ generalinis direktorius, „Lietuvos energija“ valdybos pirmininkas, „Lietuvos energijos gamyba“, AB stebėtojų tarybos pirmininkas	Ilnona Daugėlaitė valdybos narė, „Lietuvos energija“, UAB organizacinio vystymo direktorė, AB „Lietuvos dujos“ stebėtojų tarybos narė, AB LESTO stebėtojų tarybos narė	Darius Kašauskas valdybos narys, „Lietuvos energija“, UAB finansų ir išdoro direktorius, AB „Lietuvos dujos“ stebėtojų tarybos narys, AB LESTO stebėtojų tarybos pirmininkas, AB „Lietuvos dujos“ stebėtojų tarybos narys	Mindaugas Keizeris valdybos narys, „Lietuvos energija“, UAB strategijos ir plėtros direktorius, „Lietuvos energijos gamyba“, AB stebėtojų tarybos narys, Energijos tiekimas UAB valdybos pirmininkas, UAB „Lietuvos dujų tiekimas“ valdybos narys, UAB „LITGAS“ valdybos pirmininkas		Šarūnas Kliokys stebėtojų tarybos pirmininkas, UAB „Ekonomus“ UAB „Šiaulių plento grupė“ valdybos pirmininkas, „Avestis“ direktorius ir valdybos pirmininkas Tomasa Garasimavičius stebėtojų tarybos narys, Ministro Pirmininko patarėjas energetikai	Antanas Danys stebėtojų tarybos nepriklausomas narys, VĮ „Lietuvos Junior Achievement“ valdybos narys, „United partners“ partneris Rasa Noreikienė Stebėtojų tarybos narė, Ūkio viceministrė	Virginijus Lepeška Stebėtojų tarybos nepriklausomas narys, UAB „Organizacijų vystymo centras“ steigėjas ir valdybos pirmininkas Aloyzas Vitkauskas stebėtojų tarybos narys, Finansų viceministras	Dalius Misiūnas „Lietuvos energija“ generalinis direktorius, „Lietuvos energija“ UAB valdybos pirmininkas, „Lietuvos energijos gamyba“, AB stebėtojų tarybos pirmininkas	
AB LESTO	Aidas Ignatavičius valdybos pirmininkas, generalinis direktorius	Virgilijus Žukauskas valdybos narys, elektros tinklo tarnybos direktorius	Andrius Bendikas valdybos narys, finansų ir administravimo tarnybos direktorius	Sergejus Ignatjevas valdybos narys, klientų aptarnavimo tarnybos direktorius		Darius Kašauskas stebėtojų tarybos pirmininkas, „Lietuvos energija“, UAB finansų ir išdoro direktorius, „Lietuvos energija“ UAB, valdybos narys, AB „Lietuvos dujos“ stebėtojų tarybos narys	Ilnona Daugėlaitė stebėtojų tarybos narė, „Lietuvos energija“, UAB organizacinio vystymo direktorė, „Lietuvos energija“ UAB, valdybos narė, AB „Lietuvos dujos“ stebėtojų tarybos narė,	Petras Povilas Čėsna stebėtojų tarybos narys, LITEXPO valdybos pirmininkas, AB „Lietuvos dujos“ stebėtojų tarybos narys	Aidas Ignatavičius AB LESTO valdybos pirmininkas, generalinis direktorius	
„Lietuvos energijos gamyba“, AB	Juozas Bartlingas valdybos pirmininkas, generalinis direktorius	Adomas Birulis valdybos narys, „Lietuvos energijos gamyba“ Verslo plėtros departamento direktorius	Darius Kucinas valdybos narys, „Lietuvos energijos gamyba“ Gamybos departamento direktorius	Eglė Čiužaitė valdybos narė, „Lietuvos energijos gamybos“ Finansų ir teisės departamento direktorė	Vidmantas Salietis valdybos narys, „Lietuvos energijos gamybos“ Didmeninės elektros	Dalius Misiūnas Stebėtojų tarybos pirmininkas, „Lietuvos energija“ generalinis direktorius, „Lietuvos energija“ valdybos	Pranas Vilkas Stebėtojų tarybos narys	Mindaugas Keizeris Stebėtojų tarybos narys, „Lietuvos energija“, UAB strategijos ir plėtros direktorius,	Juozas Bartlingas valdybos pirmininkas, generalinis direktorius	

					prekybos departamento direktorius	pirmininkas, „Lietuvos energijos gamyba“, AB stebėtojų tarybos pirmininkas		Energijos tiekimas UAB valdybos pirmininkas, UAB „Lietuvos dujų tiekimas“ valdybos narys, „Lietuvos energija“, UAB valdybos narys, UAB „LITGAS“ valdybos pirmininkas	
Energijos tiekimas UAB	Mindaugas Keizeris valdybos pirmininkas, „Lietuvos energija“, UAB strategijos ir plėtros direktorius, „Lietuvos energijos gamyba“, AB, stebėtojų tarybos narys, UAB „Lietuvos dujų tiekimas“ valdybos narys, UAB „LITGAS“ valdybos pirmininkas, „Lietuvos energija“, UAB valdybos narys	Remigijus Štaras nepriklausomas valdybos narys, UAB „RS Consulting Baltics“ generalinis direktorius, UAB „App Camp“ valdybos pirmininkas, verslo plėtros direktorius	Ernesta Dapkienė Valdybos narė, "Lietuvos energija", UAB korporatyvinės komunikacijos tarnybos direktorė						Algirdas Juozaponis
UAB LITGAS	Mindaugas Keizeris Valdybos pirmininkas, „Lietuvos energija“, UAB strategijos ir plėtros direktorius, „Lietuvos energijos gamyba“, AB, stebėtojų tarybos narys, Energijos tiekimas UAB valdybos pirmininkas, UAB	Vitalij Rakovski valdybos narys, „Lietuvos energija“, UAB investicijų valdymo departamento vadovas	Kęstutis Betingis Nepriklausomas valdybos narys						Dominykas Tučkus

	„Lietuvos dujų tiekimas“ valdybos narys, „Lietuvos energija“, UAB valdybos narys,									
AB „Lietuvos dujos“	Liudas Liutkevičius valdybos pirmininkas, AB „Lietuvos dujos“ generalinis direktorius, AB „Lietuvos dujos“ valdybos pirmininkas	Giedrė Glinskienė valdybos narė, Finansų ir išdo tarnybos direktorė	Dalius Svetulevičius Dujų tinklo tarnybos direktorius	Nemunas Biknius valdybos narys, Paslaugų ir plėtros tarnybos direktorius	Valentina Birulienė valdybos narė, Organizacijos vystymo tarnybos direktorė	Iona Daugėlaitė stebėtojų tarybos narė, „Lietuvos energija“, UAB organizacinio vystymo direktorė, „Lietuvos energija“ UAB, valdybos narė, AB LESTO stebėtojų tarybos narė	Darius Kašauskas stebėtojų tarybos narys, „Lietuvos energija“, UAB finansų ir išdo direktorius, „Lietuvos energija“ UAB, valdybos narys, AB LESTO stebėtojų tarybos pirmininkas, UAB LITGAS valdybos narys,	Petras Povilas Čėsna stebėtojų tarybos narys, LITEXPO valdybos pirmininkas, AB LESTO stebėtojų tarybos narys,	Liudas Liutkevičius AB „Lietuvos dujos“ generalinis direktorius, AB „Lietuvos dujos“ valdybos pirmininkas,	
UAB „Lietuvos dujų tiekimas“	Ieva Lauraitytė valdybos narė „Lietuvos energijos“ Teisės tarnybos direktorė	Mindaugas Keizeris valdybos narys, „Lietuvos energija“, UAB strategijos ir plėtros direktorius, „Lietuvos energijos gamyba“, AB, stebėtojų tarybos narys, Energijos tiekimas UAB valdybos pirmininkas, UAB „Lietuvos dujų tiekimas“ valdybos narys, „Lietuvos energija“, UAB valdybos narys							Mantas Mikalajūnas,	

Šaltinis: VĮ Registrų centro duomenys (2015-04-08), <http://www.litgrid.eu/index.php/apie-litgrid/valdymas/stebetoju-taryba/1472>,
<http://www.ambergrid.lt/lt/apie-mus/valdymas/valdyba>, <http://www.oil.lt/index.php?id=594>, <http://www.le.lt/lt/apie-mus/9#grupes-imones>,
<http://www.gamyba.le.lt/>, <http://litgas.lt/apie-mus/vadovybe/>, <http://www.lietuvsdujos.lt/index.php/apie-mus/vadovybe/19>,
<http://www.ldtiekimas.lt/index.php/apie-mus/valdyba/37746>, <http://www.lesto.lt/lt/apie-mus/valdymo-struktura-ir-vadovybe.html>,
<http://www.etiekimas.lt/Bendroves-valdymas>, <http://litgas.lt/apie-mus/vadovybe/>

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, galutinio sprendimo dėl perdavimo sistemos operatoriaus AB „Amber Grid“ paskyrimo priėmimo metu UAB „EPSO-G“, AB „Amber Grid“ AB LITGRID nėra fizinių asmenų, kurie būtų UAB „Lietuvos energija“ ar AB „Lietuvos energijos gamyba“, UAB „Energijos tiekimas“, UAB „Lietuvos dujų tiekimas“ valdybose ar padalinių vadovai, be to, visi vadovaujančias pozicijas užimantys AB „Amber Grid“ asmenys yra pateikę nepriklausomumo deklaracijas, kuriose įsipareigoja nedalyvauti kolegialiuose organuose ar bet kokia forma vadovauti įmonei, kuri vykdo gamtinių dujų ir (ar) elektros energijos gamybos, tiekimo ir dujų gavybos, tiekimo veiklas, ir įsipareigoja siekti užtikrinti Įstatyme nustatytų atskyrimo reikalavimų laikymąsi, todėl Įstatymo 42 straipsnio reikalavimas yra įvykdytas.

2.7. Įstatymo 41 straipsnio 3 dalis (atitinka Direktyvos 9(3) straipsnį): Šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytos įmonės, atliekančios kurių nors iš gavybos ar tiekimo funkcijų, apima įmones, atliekančias kurių nors iš gamtinių dujų gavybos ar tiekimo ir elektros gamybos ar tiekimo funkcijų. Atitinkamai šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti perdavimo sistemos operatoriai ir pačios perdavimo sistemos apima tiek gamtinių dujų, tiek elektros perdavimo sistemos operatorius ir perdavimo sistemas.

Atsižvelgiant į šios pažymos 2.1-2.5 poskyriuose pateiktą informaciją, konstatuotina, kad Energetikos ministerija šiuo metu neturi teisės tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti įmonių, užsiimančių gamtinių dujų ir (ar) elektros energijos gamybos/gavybos ir (ar) tiekimo veikla. Paminėtina, kad Energetikos ministerijos valdomas 23,52 % UAB „Litgas“ akcijų paketas nesuteikia galimybių Energetikos ministerijai naudotis teisėmis UAB „Litgas“ atžvilgiu, nes Energetikos ministerija nesinaudoja jokia teise UAB „Litgas atžvilgiu, kadangi Energetikos ministerijos kontroliuojama AB „Klaipėdos nafta“ Akcininkų sutartimi yra atsisakiusi balsavimo teisių.

2.8. Įstatymo 32 straipsnio 1 dalis (atitinka Direktyvos 9(7) ir 16 straipsnius): Nepažeisdamas teisės aktuose numatytų prievolių atskleisti informaciją, kiekvienas perdavimo, laikymo ir (arba) SGD sistemos operatorius privalo saugoti vykdydamas savo veiklą gautos informacijos, laikomos komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, konfidencialumą ir užtikrinti, kad komercinį pranašumą galinti suteikti informacija apie jų pačių veiklą nebūtų atskleista diskriminaciniu būdu.

Šį reikalavimą tikslina Taisyklių 14.13 punktas, numatantis, kad perdavimo sistemos operatorius privalo pateikti procedūras, apsaugančias nuo komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos perleidimo įmonėms, kurios verčiasi dujų gavybos, tiekimo ir elektros gamybos, tiekimo veiklomis.

Bendrovė Raštu pateikė AB „Amber Grid“ komercinių (gamybinių) paslapčių sąrašą, patvirtintą AB „Amber Grid“ Valdybos posėdžio 2013 m. spalio 30 d. protokolu Nr. 4, kuriame, be kita ko, numatytas išsamus informacijos, kuri sudaro komercinę paslaptį, sąrašas (7 punktas), be to, teisė detalizuoti sąrašą suteikta įmonės generaliniam direktoriui ir jo pavaduotojams (3 p.).

Viena iš esminių komercinių paslapčių sąrašo nuostatų yra 7.1 punktas, numatantis, kad bendrovės, kaip perdavimo sistemos operatoriaus, turima dujų ir elektros rinkų komerciniu požiūriu neskelbtina informacija, taip pat informacija apie perdavimo sistemos operatoriaus veiklą, kuri gali sukelti komercinį pranašumą elektros ar dujų rinkose, iki jos atskleidimo nediskriminaciniu būdu, yra laikytina komercine paslaptimi. Taip pat komercinių paslapčių sąrašė numatyta, jog generalinis direktorius priima sprendimus dėl komercinių (gamybinių) paslapčių ir konfidencialios informacijos klasifikacijos, žymėjimo, termino, naudojimo ir apsaugos taisyklių nustatymo Bendrovėje (2 p.).

Kadangi Raštu tokių taisyklių AB „Amber Grid“ nebuvo pateikusi, o minėtame sąrašė komercinės paslapties apsaugos, naudojimo, susipažinimo procedūros nenurodytos, Komisija 2015 sausio 6 d. raštu Nr. R2-(T)-15 kreipėsi į AB „Amber Grid“, kad įmonė iki 2015 m. sausio 9 d. pateiktų Komisijai komercinių paslapčių sąrašo 2 punkte nurodytas taisykles arba analogišką

dokumentą (-us) ir (ar) papildomus paaiškinimus, kuriais būtų pagrindžiamas Taisyklių 14.13 punkte nurodyto reikalavimo tinkamas laikymasis, t.y. kad įmonėje yra užtikrintos visos procedūros, jog atitinkama informacija būtų tinkamai apsaugota nuo komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos perleidimo įmonėms, kurios verčiasi dujų gavybos, tiekimo ir elektros gamybos, tiekimo veiklomis bei užtikrintas Direktyvos ir Taisyklių reikalavimų laikymasis.

AB „Amber Grid“ 2015 m. sausio 9 d. raštu Nr. 7-302-37 pateikė 2015 m. sausio 7 d. AB „Amber Grid“ generalinio direktoriaus įsakymu Nr. 1-4 patvirtintą AB „Amber Grid“ informacijos valdymo tvarkos ir apsaugos taisyklių aprašą (toliau – Informacijos aprašas)

Informacijos aprašas nustato bendrovės darbuotojų ir valdymo bei priežiūros organų (jų narių) teises ir pareigas gaunant, kaupiant, apdorojant, naudojant ir teikiant bendrovės konfidencialią informaciją. Informacijos aprašo tikslas – užtikrinti konfidencialios informacijos saugumą bei nepaviešinimą tretiesiems asmenims.

Informacijos aprašą tvirtina ir keičia bendrovės vadovas, o valdyba tvirtina komercinių (gamybinių) paslapčių ir konfidencialios informacijos sąrašą. Informacija, kuri nepatenka į Bendrovės patvirtintą komercinių paslapčių sąrašą, tačiau pagal esmę yra skirta naudoti tik Bendrovės viduje, taip pat laikoma konfidencialia. Informacijos aprašo nuostatų privalo laikytis visi Bendrovės darbuotojai, kurie supažindinami su juo pasirašytinai. Iš esmės analogiškas reikalavimas įtvirtintas bendrovės akcininkams, valdymo organams, stebėtojų tarybos nariams.

Informacijos aprašo 8.1 punkte nurodyta, kad Bendrovės darbuotojas, turintis AB „Amber Grid“ konfidencialios informacijos, neturi teisės atskleisti tokios informacijos Trečiajam asmeniui. Trečiaisiais asmenimis laikomi visi asmenys, kurie nėra Bendrovės akcininkai, stebėtojų tarybos nariai, valdymo organai, darbuotojai, auditoriai ar valstybės įgaliotos institucijos (2.3 p.). Taip pat kaip Informacijos aprašo priedas pridėta Konfidencialumo įsipareigojimo forma, skirta įmonės darbuotojams pasirašyti.

Informacijos apraše išsamiai pateikiami įmonės konfidencialios informacijos klasifikacija ir žymėjimas, taip pat apsaugos įsipareigojimai, susipažinimo su konfidencialia informacija, informacijos atskleidimo ir informacijos saugojimo tvarka.

Be to, tiek įmonės valdybos darbo reglamente numatyti konfidencialumo laikymosi reikalavimai, tiek, kaip nurodo AB „Amber Grid“ 2015 sausio 9 d. rašte Nr. 7-302-37, bendrovės darbuotojai, dirbantys su komerciniu požiūriu neskelbtina informacija, yra įsipareigoję darbo sutartyse nustatytais konfidencialumo sąlygomis neatskleisti numatytos informacijos jokiems tretiesiems asmenims. Be to, pagal AB „Amber Grid“ informacijos valdymo tvarkos ir apsaugos taisyklių aprašą yra pasirašę konfidencialumo įsipareigojimus, atitinkančius AB „Amber Grid“ informacijos valdymo tvarkos ir apsaugos taisyklių aprašo 3 priedo turinį.

Taip pat pažymėtina, kad AB „Amber Grid“, vadovaudamasi Taisyklių 14.14 punktu, pateikė informaciją apie atėjusį personalą, apimančią 6 mėnesius iki veiklų atskyrimo (t.y. iki 2014 m. birželio 19 d., kai UAB „EPSO-G“ įsigijo iš OAO „Gazprom“ ir kitų smulkiųjų akcininkų 39,96 % akcijų ir po atskyrimo iki Rašto pateikimo dienos. Pateiktas detalus darbuotojų sąrašas bei nurodyta, kad darbuotojų atėjusių į AB „Amber Grid“ personalą sąrašė nurodyti darbuotojai nedirbo dujų gavybos, tiekimo, elektros gamybos, tiekimo įmonėse. Pažymėtina, kad reikalavimas pateikti informaciją apie dirbantį personalą, yra numatytas ir gamtinių dujų tiekimo įmonėms, siekiančioms gauti tiekimo licenciją (21.1.12 p.), tokiu būdu Komisija gali kontroliuoti, ar tinkamai laikomasi reikalavimų, kad perdavimo sistemos operatoriaus personalas nepereitų tiekimo/gamybos bendrovėms ir atvirkščiai.

Apibendrinant, darytina išvada, kad Informacijos aprašu detalai reglamentuojama konfidencialios/komercinės informacijos saugojimo susipažinimo su ja tvarka, draudžiama atskleisti tretiesiems asmenims – į šį sąrašą patenka ir gamybos/gavybos ar tiekimo veiklą vykdančios įmonės, tokiu būdu nesuteikiamos teisės asmenims, vykdančioms gamybos/gavybos ir (ar) tiekimo veiklą susipažinti su konfidencialia Bendrovės informacija.

Taip pat būtina pažymėti, kad pagal turimus duomenis įmonės darbuotojai neteikia paslaugų ir negali būti perleidžiami įmonėms, vykdančioms elektros energijos ar gamtinių dujų

gamybos arba tiekimo veiklą. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Įstatymo 32 straipsnio 1 dalies reikalavimas yra įvykdytas.

2.9. Išvados.

Apibendrinant tai, kas buvo išdėstyta pažymos 2 skyriuje, pažymėtina, kad UAB „EPSO G“ akcijas (100 proc.) patikėjimo teise valdo Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, o 2013 m. vasario 17 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, siekdama užtikrinti tinkamą ir efektyvų elektros energetikos įmonių valdymą, perdavė Finansų ministerijai valstybei nuosavybės teise priklausančias ir Ūkio ministerijos patikėjimo teise valdytas UAB „Visagino atominė elektrinė“ (dabar UAB „Lietuvos energija“) akcijas (100 proc.). Energetikos ministerija ir Finansų ministerija yra dvi viena kitai nepavaldžios institucijos, veikiančios pagal kompetenciją joms priskirtose srityse. Asmenys, dalyvaujantys AB „Amber Grid“ valdyme – valdybos nariai, vadovų tarybos nariai – šiuo metu nedalyvauja įmonių, vykdančių elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų gamybą ar tiekimą, veikloje, be to, yra pasirašę nešališkumo deklaracijas, kuriose patvirtina nedalyvaušiantys įmonių, kurios užsiima elektros energijos gamybos ir (ar) tiekimo veikla, ar dujų gavybos ir (ar) tiekimo veikla valdyme ir (ar) nevadovausiantys šioms įmonėms.

Išnagrinėjus pateiktus dokumentus, duomenis ir informaciją, neatitikimų Įstatyme (bei pagal Direktyvos nuostatas), Taisyklėse ir Apraše nustatytiems reikalavimams dėl visiško nuosavybės atskyrimo, užtikrinant perdavimo veiklos atskyrimą nuo kitų, su perdavimu nesusijusių veiklų bei šių veiklų komercinių interesų, įskaitant perdavimo veiklos nuosavybės atskyrimą, nenustatyta.

Atitinkamai darytina išvada, jog yra įvykdyti Direktyvos ir Įstatymo 40-42 straipsnių reikalavimai dėl perdavimo sistemos operatoriaus atskyrimo nuo vertikalčiai integruotos įmonių grupės, tiesiogiai ar netiesiogiai atsakingos už kasdienę elektros energijos/gamtinių dujų gamybos/gavybos ir (ar) tiekimo veiklą, t. y. AB „Amber Grid“ tapo netiesiogiai, per UAB „EPSO-G“ kontroliuojama Energetikos ministerijos, o tiesioginę kontrolę UAB „Lietuvos energija“ atžvilgiu, kuri valdo elektros energijos gamybos veiklą vykdančią AB „Lietuvos energijos gamyba“ bei elektros energijos tiekimą vykdančią įmonė UAB „Energinis tiekimas“ (kuri turi dukterinių tiekimo kompanijų Latvijoje ir Estijoje), taip pat gamtinių dujų teikimą vykdančią UAB „Lietuvos dujų tiekimas“, įgijo Finansų ministerija. Tokiu būdu įvykdytas atskyrimas taikant Direktyvos 9(6) straipsnį.

2.10. Dėl konfidencialios informacijos apsaugos

Komisija, vadovaudamasi Įstatymo 44 straipsnio 4 dalimi ir atsižvelgdama į Direktyvos 10(8) straipsnio nuostatą, privalo užtikrinti perdavimo sistemos operatoriaus pateiktos informacijos, laikomos komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, konfidencialumą. Taip pat atsižvelgiant į 2011 m. rugsėjo 21 d. darbinio dokumento dėl perdavimo sistemos operatoriaus elektros ir gamtinių dujų tinklams licencijavimo Europos Sąjungoje (SEK(2011) 1095 galutinis) reikalavimus, kad siekiant užtikrinti perdavimo sistemos operatoriaus pateiktos informacijos konfidencialumą, Europos Komisijai turi būti nurodyta konfidencialios informacijos apimtis, pažymime, jog AB „Amber Grid“ 2015 m. sausio 9 d. raštu Nr. 7-302-37 pateikė 2015 m. sausio 7 d. AB „Amber Grid“ generalinio direktoriaus įsakymu Nr. 1-4 patvirtintas AB „Amber Grid“ informacijos valdymo tvarkos ir apsaugos taisyklės (27 priedas). Be to, Bendrovė Raštu pateikė AB „Amber Grid“ komercinių (gamybinių) paslapčių sąrašą (Rašto 12 priedas). Minėti dokumentai apibrėžia, kuri informacija traktuotina kaip konfidenciali.

3. Dėl neterminuotos gamtinių dujų perdavimo licencijos išdavimo AB „Amber Grid“

Dujų ir elektros departamento Teisės skyrius ir Dujų skyrius nustatė, kad Komisija kartu su prašymu išduoti neterminuotą elektros energijos perdavimo veiklos licenciją, gavo visus dokumentus, kurie privalomi pateikti pagal Taisyklių 14 punkte nustatytą sąrašą.

3.1. Įstatymo 15 straipsnio 5 dalies 1 punktas: technologinis pajėgumas.

AB „Amber Grid“ technologinis pajėgumas, kaip sutampantis su vienu iš perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo reikalavimų, buvo vertintas pažymos 2.1 poskyryje ir konstatuota, jog technologinis pajėgumas yra pakankamas.

3.2. Įstatymo 20 straipsnio 5 dalies 7 punktas: finansinis pajėgumas.

Remiantis Aprašo 14 punktu, ūkio subjekto finansinis pajėgumas įvertinamas pagal jo pastarųjų dvejų metų balanso ir pelno (nuostolio) ataskaitų duomenis ir vertinamas kaip pakankamas, jei jo bendrasis finansinio pajėgumo rodiklis (per pastaruosius dvejus metus arba prognozuojamus veiklos metus) yra didesnis nei Komisijos nustatyta atitinkamo sektoriaus atitinkamos veiklos finansinio pajėgumo normatyvinio rodiklio žemutinė reikšmė. Infrastruktūros veiklos normatyvinio finansinio pajėgumo rodiklio žemutinę reikšmę Komisija apskaičiuoja naudodama 8 finansinius santykinius rodiklius, t. y. veiklos pelningumo, grynojo pelningumo ir nuosavo kapitalo gražos ir turto gražos (pajamų apsaugos rodiklius), išskolinimo koeficiento, finansinio svorto koeficiento ir einamojo likvidumo koeficiento (finansinio svorto rodiklius), pirkėjų išskolinimo koeficiento (komercinio aktyvumo rodiklį). Atitinkamai, įvertinus nurodytus finansinius rodiklius, t. y. rodiklių reikšmes konvertavus į balus pagal Apraše pateiktą konvertavimo matricą, apskaičiuojamas kiekvieno ūkio subjekto bendrasis finansinio pajėgumo rodiklis.

Komisija 2013 m. birželio 7 d. nutarimu Nr. O3-216 konstatavo, kad AB „Lietuvos dujos“⁶ 2012 m. bendrasis finansinio pajėgumo rodiklis (3,5) yra didesnis nei Komisijos nustatytos dujų sektoriaus atitinkamos veiklos normatyvinių rodiklių žemutinės reikšmės. 2013 m. birželio 7 d. Komisijos nutarimu Nr. O3-215 nustatyta gamtinių dujų sektoriaus infrastruktūros veiklos 2012 metų finansinio pajėgumo normatyvinio rodiklio žemutinė reikšmė – 1,36.

Komisija 2014 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. O3-182 konstatavo, kad AB „Amber Grid“ 2013 m. bendrasis finansinio pajėgumo rodiklis (2,88) yra didesnis nei Komisijos nustatytos dujų sektoriaus atitinkamos veiklos normatyvinių rodiklių žemutinės reikšmės. 2014 m. birželio 30 d. Komisijos nutarimu Nr. O3-183 nustatyta gamtinių dujų sektoriaus infrastruktūros veiklos 2013 metų finansinio pajėgumo normatyvinio rodiklio žemutinė reikšmė – 1,33.

Komisija, 2014 m. gruodžio 3 d. raštu Nr. R2-(D)-3024 paprašė AB „Amber Grid“ pateikti 2014 m. spalio 31 d. finansines ataskaitas (balansą, pelno (nuostolių) ataskaitą, pinigų srautų ataskaitą, nuosavo kapitalo pokyčio ataskaitą, aiškinamąjį raštą). Bendrovė 2014 m. gruodžio 8 d. raštu Nr. 7-302-1756 pateikė AB „Amber Grid“ 2014 m. spalio 31 d. finansines ataskaitas (3 priedas). Įvertinus pateiktas ataskaitas ir atlikus skaičiavimus, nustatyta, kad 2014 m. spalio 31 d. suminis svertinis įmonės finansinio pajėgumo rodiklis yra 3,13.

Bendrovė 2015 m. kovo 2 d. raštu Nr. 7-302-361 pateikė AB „Amber Grid“ metinę finansinę ataskaitą už 2014 m. Įvertinus pateiktas ataskaitas buvo suskaičiuotas finansinio pajėgumo rodiklis. Pažymėtina, kad Komisija 2015 m. kovo 16 d. nutarimu Nr. O3-216 pakeitė Ūkio subjektų technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Komisijos 2009 m. sausio 29 d. nutarimu Nr. O3-6 „Dėl Energetikos įmonių technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Pajėgumo aprašas), ir išdėstė jį nauja redakcija. Atsižvelgiant į tai, skaičiuojant įmonės finansinio pajėgumo rodiklį buvo

⁶ AB „Lietuvos dujos“ vykdė gamtinių dujų perdavimo veiklą iki 2013 m. rugsėjo 30 d., nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. gamtinių dujų perdavimo veiklą pradėjo vykdyti AB „Amber Grid“

naudojami 4 finansiniai santykinai rodikliai pagal naujai galiojančią tvarką, tačiau palyginimui pateikiami duomenys ir su 8 rodikliais. Įvertinus pateiktas ataskaitas ir atlikus skaičiavimus, nustatyta, kad 2014 m. AB „Amber Grid“ finansinio pajėgumo žemutinė reikšmė yra didesnė nei nustatyta Komisijos – 2,5 (Pažymoje buvo nustatyta – 2,13).

Finansinės būklės rodiklių palyginimas pateiktas 3 lentelėje.

3 lentelė. AB „Amber Grid“ finansinės būklės rodiklių palyginimas už 2012-2014 m.

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas ir formulė		2014 m.*	2014 m.	2013 metai	2012 metai
1.	Veiklos pelningumas	(veiklos pelnas / pardavimai ir paslaugos) x 100	-	-256,16	4,76	3,7
2.	Grynasis pelningumas	(grynasis pelnas / pardavimai ir paslaugos) x 100	-213,6	-213,6	6,84	4,0
3.	Turto grąža	(grynasis pelnas / turtas) x 100	-	-30,38	0,14	2,4
4.	Nuosavybės (kapitalo) grąža	(grynasis pelnas / kapitalas ir rezervai) x 100	-	-47,93	0,42	3,7
5.	Įsiskolinimo koef.	(visi įsipareigojimai / turtas) x 100	36,62	36,62	30,90	29,7
6.	Skolos ir nuosavybės (sverto) koef.	(visi įsipareigojimai / savininkų nuosavybė) x 100	-	57,77	44,71	42,3
7.	Einamojo likvidumo koef.	trumpalaikis turtas / trumpalaikiai įsipareigojimai	0,63	0,63	1	1,9
8.	Pirkėjų įsiskolinimo koef. (360 d.)	(pirkėjų įsiskolinimas / pardavimai ir paslaugos) x 360 (d.)	46	46	78,55	36,7
9.	Finansinio pajėgumo rodiklis (balais)		2,5	2,13	2,88	3,5
10.	Nustatyta normatyvinio finansinio pajėgumo rodiklio žemutinė reikšmė		-	-	1,33	1,36

*Apskaičiuota remiantis Pajėgumo aprašu

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta ir įvertinus AB „Amber Grid“ pateiktas finansines ataskaitas 2014 m. spalio 31 d., Bendrovės finansinis pajėgumas vertinimas kaip pakankamas licencijuojamai veiklai vykdyti. Paminėtina, kad Elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 5 dalies ir Įstatymo 2 straipsnio 5 dalies prasme UAB „EPSO-G“ nėra laikytina energetikos įmone, nes nevykdo reguliuojamos veiklos ir nesiekia gauti atitinkamos veiklos licencijos, Įstatymo reglamentuojamose srityse, bet yra atsakinga už perdavimo sistemos operatoriaus valdymą, todėl šiai bendrovei nėra taikomi Apraše nustatyti elektros energetikos/gamtinių dujų įmonių technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo reikalavimai.

3.3. Įstatymo 20 straipsnio 5 dalies 8 punktas: vadybinis pajėgumas.

Įstatymo 20 straipsnio 5 dalies 8 punkto, Aprašo 20 punkto reikalavimas, kad pareiškėjas licencijai gauti privalo turėti darbuotojus licencijuojamai veiklai vykdyti ir ataskaitoms rengti, atskirai licencijuojamos veiklos apskaitai tvarkyti, vartotojams informuoti ir konsultuoti bei skundams dėl licencijuojamos veiklos sąlygų nagrinėti, tokiu atveju ūkio subjekto vadybinis pajėgumas vertinamas kaip pakankamas.

Pagal Aprašo 21 punktą ūkio subjektas, kuriam atliekamas vadybinio pajėgumo vertinimas, Komisijai pateikia informaciją apie padalinius, filialus ir valdymo organus, pagal ūkio subjekto vadybinio pajėgumo įvertinimo 6 priedą, nurodant šias funkcijas atliekančius ūkio subjekto padalinius (skyrius) ir darbuotojų skaičių.

Bendrovės vadiniui pajėgumui įvertinti AB „Amber Grid“ pateikė:

1. Juridinių asmenų registre 2013 m. birželio 25 d. įregistruotų AB „Amber Grid“ įstatų kopiją (toliau – Įstatai) (Rašto 1 priedas). Įstatų 5.1 punkte numatoma, kad Bendrovės valdymo struktūrą sudaro AB „Amber Grid“ visuotinis akcininkų susirinkimas, valdyba ir Bendrovės vadovas – generalinis direktorius;

2. AB „Amber Grid“ 2013 m. birželio 11 d. valdybos posėdžio protokolu Nr. 1 patvirtintą AB „Amber Grid“ organizacinę valdymo struktūrą (Rašto 8 priedas) ir užpildytą Aprašo 6 priedą „AB „Amber Grid“ vadybinio pajėgumo įvertinimas“ (Rašto 22 priedas).

Bendrovė numato, kad atitinkamos veiklos vykdymo funkcijos bus priskirtos vadovams, (*konfidenciali informacija*) – iš viso 358 darbuotojams. Atitinkamos veiklos apskaitos tvarkymo ir vartotojų informavimo ir konsultavimo funkcijos, atitinkamai bus priskirtos buhalterijai (6 darbuotojai) ir pardavimų skyriui (5 darbuotojai). Skundus dėl atitinkamos veiklos sąlygų nagrinėjimo funkcijas vykdys juridinis ir pardavimų skyrius (8 darbuotojai). Detali informacija pateikiama 4 lentelėje.

4 lentelė. AB „Amber Grid“ vadybinio pajėgumo vertinimo lentelė

Rodiklis	Licencijuojamos veiklos vykdymas	Licencijuojamos veiklos apskaitos tvarkymas	Vartotojų informavimas ir konsultavimas	Skundų dėl licencijuojamos veiklos sąlygų nagrinėjimas
Funkcijas atliekantis padalinys/skyrius	Vadovai ir kiti darbuotojai, (<i>konfidenciali informacija</i>)	Buhalterija	Pardavimų skyrius	Juridinis skyrius, Pardavimų skyrius
Darbuotojų skaičius	358	6	5	8

Pažymėtina, kad AB „Amber Grid“ pateikė:

1. valdybos ir administracijos darbo reglamentus patvirtintus 2013 m. birželio 11 d. AB „Amber Grid“ Valdybos posėdžio protokolu Nr. 1 (Rašo 4 ir 9 priedas);

2. AB „Amber Grid“ generalinio direktoriaus, Finansų direktoriaus, Komercijos direktoriaus, Technikos direktoriaus pareiginius nuostatus, kurie buvo patvirtinti 2013 m. birželio 11 d. AB „Amber Grid“ Valdybos posėdžio protokolu Nr. 1 (Rašto 11 priedas);

3. (*Konfidenciali informacija*) skyriaus nuostatus, kurie buvo patvirtinti 2013 m. rugpjūčio 1 d. AB „Amber Grid“ generalinio direktoriaus Įsakymu Nr. 1-38 „Dėl padalinių nuostatų tvirtinimo“ (Rašto 22 priedas);

4. (*Konfidenciali informacija*) pareiginius nuostatus (Rašto 22 priedas).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pateikta informacija apie Bendrovės darbuotojus, atsakingus už gamtinių dujų perdavimo veiklos vykdymą, vartotojų informavimą ir konsultavimą, ataskaitų rengimą, atskiros apskaitos tvarkymą, vartotojų skundų dėl perdavimo veiklos sąlygų nagrinėjimą, leidžia daryti išvadą, kad AB „Amber Grid“ vadybinis pajėgumas tenkina Aprašo 20 punkto reikalavimu ir vertinamas kaip pakankamas licencijuojamos veiklos sąlygoms vykdyti.

3.4. Išvados.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pažymos 3 skyriuje, konstatuotina, kad AB „Amber Grid“:

1. Komisijai pateikė įstatus, patvirtintus antspaudu ir vadovo parašu, mokamąjį pavedimą, patvirtinantį, kad sumokėta nustatyto dydžio valstybės rinkliava, dokumentus, patvirtinančius įmonės technologinį, finansinį ir vadybinį pajėgumą ir valdymo organus, t. y.:

a) nuosavybės teise valdo perdavimo tinklus, jų technologinius priklausinius ir kitą turtą, reikalingą gamtinių dujų perdavimo veiklai tinkamai vykdyti, todėl įmonės technologinis pajėgumas yra pakankamas;

b) bendrieji finansinio pajėgumo rodikliai yra didesni nei nustatyta veiklos žemutinė reikšmė infrastruktūros segmente, todėl įmonės finansinis pajėgumas yra pakankamas;

c) įvertinus pateiktą informaciją apie įmonės struktūrinių padalinių pagrindinius veiklos uždavinius, užtikrinančius perdavimo sistemos operatoriaus veiklos vykdymą, vadybinis pajėgumas yra pakankamas.

Atitinkamai darytina išvada, kad AB „Amber Grid“ atitinka gamtinių dujų perdavimo veiklos licencijos išdavimo reikalavimus, nustatytus Įstatymo 20 straipsnio 5 dalyje, Taisyklėse ir Apraše.

4. Išvados ir pasiūlymai

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog įmonė pateikė visus Taisyklėse ir Apraše numatytus dokumentus gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimui atlikti ir neterminuotai gamtinių dujų perdavimo licencijai išduoti. Šių dokumentų turinys atitiko Įstatymo 40-42 straipsniuose įtvirtintus perdavimo sistemos operatoriaus atskyrimo reikalavimus ir Įstatymo 20 straipsnyje įtvirtintus reikalavimus licencijai gauti. Atsižvelgiant į Direktyvos tikslą – preambulės 9 paragrafe nurodyta, jog vienas iš Direktyvos tikslų – veiksmingai atskirti dujų ir elektros tinklų infrastruktūrą nuo gamybos ir tiekimo komercinių interesų, taip pat Direktyvos 9 straipsnio reikalavimus dėl perdavimo veiklos atskyrimo, vadovaujantis Įstatymo 40-42 straipsnių reikalavimais, Dujų ir elektros departamento Dujų ir Elektros skyriaus nuomone, yra užtikrintas Įstatymo 40-42 straipsniuose perdavimo veiklos atskyrimo reikalavimų įgyvendinimas, tačiau nepakankamai pašalintos rizikos dėl kitų galimų įtakos įmonės veiklai būdų, kuriuos identifiko Europos Komisija Nuomonėje, AB „Amber Grid“ atžvilgiu, kai Energetikos ministerija netiesiogiai valdo iki 1/3 UAB „Litgas“ akcijų, ir siūlo Komisijai:

1. Konstatuoti, kad AB „Amber Grid“ perdavimo veiklos atskyrimas atitinka Įstatymo 40–42 straipsnių nuostatas ir AB „Amber Grid“ gali būti paskiriamas perdavimo sistemos operatoriumi, su sąlyga, kad Lietuvos Respublikos energetikos ministerija per ne ilgesnį nei 12 mėnesių terminą nuo Komisijos nutarimo dėl AB „Amber Grid“ paskyrimo įsigaliojimo dienos, atliks veiksmus dėl AB „Klaipėdos nafta“ turimų UAB „Litgas“ akcijų perleidimo ūkio subjektui, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai nėra valdomas Energetikos ministerijos, kaip nurodyta Europos Komisijos Nuomonėje.

2. Panaikinti Komisijos 2013 m. liepos 18 d. nutarimą Nr. O3-292 „Dėl terminuotos gamtinių dujų perdavimo licencijos AB „Amber Grid“ išdavimo“.

3. Išduoti AB „Amber Grid“ neterminuotą perdavimo sistemos operatoriaus licenciją (pridedama) su sąlyga, kad Lietuvos Respublikos energetikos ministerija per ne ilgesnį nei 12 mėnesių terminą nuo Komisijos nutarimo dėl AB „Amber Grid“ paskyrimo įsigaliojimo dienos atliks veiksmus dėl AB „Klaipėdos nafta“ turimų UAB „Litgas“ akcijų perleidimo ūkio subjektui, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai nėra valdomas Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, kaip nurodyta Europos Komisijos Nuomonėje.

4. Įpareigoti AB „Amber Grid“:

4.1. užtikrinti, kad per ne ilgesnį nei 12 mėnesių terminą nuo šio nutarimo įsigaliojimo dienos bus atlikti veiksmai dėl AB „Klaipėdos nafta“ turimų UAB „Litgas“ akcijų perleidimo ūkio subjektui, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai nėra valdomas Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, kaip nurodyta Europos Komisijos Nuomonėje, ir informuoti apie šio proceso vykdymo eigą per 10 kalendorinių dienų nuo ataskaitinio ketvirčio pabaigos;

4.2. pasikeitus kitoms, nei nurodytoms šios pažymos 4.1 punkte, aplinkybėms, dėl kurių neužtikrinamas Įstatymo 40–42 straipsniuose nustatytų perdavimo veiklos atskyrimo reikalavimų įgyvendinimas, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, kai šios aplinkybės tapo žinomos AB „Amber Grid“, informuoti Komisiją.

Atsižvelgdami į išdėstytas aplinkybes Dujų ir elektros departamento Dujų ir Elektros skyrius siūlo pritarti pateiktam nutarimo projektui.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo „Dėl gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo ir gamtinių dujų perdavimo veiklos licencijos išdavimo“ projektas, 4 lapai;
2. AB „Amber Grid“ 2014 m. spalio 20 d. raštas Nr. 7-302-1569, 593 lapai;
3. AB „Amber Grid“ 2014 m. gruodžio 8 d. raštas Nr. 7-302-1756, 16 lapų;
4. 2012 m. kovo 20 d. Komisijos nutarimas Nr. O3-70 „Dėl akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ veiklų ir kontrolės atskyrimo būdo aprašymo su numatomų atlikti veiksmų planu pateikimo Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai terminų“, 1 lapas;
5. Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2012 m. kovo 20 d. pažyma Nr. O5-64 „Dėl akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ veiklų ir kontrolės atskyrimo būdo aprašymo su numatomų atlikti veiksmų planu pateikimo Komisijai terminų“, 2 lapai;
6. 2012 m. birželio 15 d. Komisijos nutarimas Nr. O3-145 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ perdavimo ir skirstymo veiklų ir kontrolės atskyrimo veiksmų planų“, 2 lapai;
7. Komisijos Teisės skyriaus 2012 m. birželio 12 d. pažyma Nr. O5-138 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ perdavimo ir skirstymo veiklų ir kontrolės atskyrimo veiksmų planų“, 4 lapai;
8. 2012 m. spalio 9 d. Komisijos nutarimas Nr. O3-293 „Dėl akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ investicijų projekto „Investicijos, skirtos perdavimo sistemos operatoriaus (PSO) atskyrimui ir naujos įmonės įkūrimui“, 1 lapas;
9. Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2012 m. rugsėjo 28 d. pažyma Nr. O5-250 „Dėl akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ investicijų projekto „Investicijos, skirtos perdavimo sistemos operatoriaus (PSO) atskyrimui ir naujos įmonės įkūrimui“ derinimo“, 13 lapų;
10. 2013 m. vasario 28 d. Komisijos nutarimas Nr. O3-64 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ atskyrimo sąlygų ir perdavimo sistemos operatoriui perduodamo turto sudėties“, 1 lapas;
11. Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2013 m. vasario 27 d. pažyma Nr. O5-72 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ atskyrimo sąlygų ir perdavimo sistemos operatoriui perduodamo turto sudėties“, 10 lapų;
12. 2013 m. liepos 18 d. Komisijos nutarimas Nr. O3-292 „Dėl terminuotos Gamtinių dujų perdavimo licencijos AB „Amber Grid“ išdavimo“, 1 lapas;
13. 2013 m. liepos 18 d. Komisijos nutarimas Nr. O3-311 „Dėl gamtinių dujų perdavimo licencijos AB „Lietuvos dujos“ galiojimo panaikinimo“, 1 lapas;
14. Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2013 m. liepos 11 d. pažyma Nr. O5-253 „Dėl terminuotos gamtinių dujų perdavimo licencijos AB „Amber Grid“ išdavimo“, 8 lapai;
15. 2014 m. gegužės 9 d. Komisijos nutarimas Nr. O3-125 „Dėl AB „Amber Grid“ kontrolės atskyrimo plano vykdymo“, 3 lapai;
16. Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus ir Teisės skyriaus 2014 m. gegužės 9 d. pažyma Nr. O5-109 „Dėl AB „Amber Grid“ kontrolės atskyrimo plano vykdymo“, 8 lapai;
17. 2014 m. gegužės 19 d. Komisijos nutarimas Nr. O3-127 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ kontrolės atskyrimo plano vykdymo“, 3 lapai;
18. Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus ir Teisės skyriaus 2014 m. gegužės 19 d. pažyma Nr. O5-122 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ kontrolės atskyrimo plano vykdymo“, 17 lapų;
19. 2014 m. liepos 28 d. Komisijos nutarimas Nr. O3-332 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ skirstymo veiklos atskyrimo veiksmų plano pakeitimo“, 2 lapai;
20. Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus ir Elektros skyriaus 2014 m. liepos 23 d. pažyma Nr. O5-197 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ skirstymo veiklos atskyrimo veiksmų plano pakeitimo“, 6 lapai;
21. 2014 m. spalio 13 d. Komisijos nutarimas Nr. O3-824 „Dėl gamtinių dujų tiekimo licencijos uždarajai akcinei bendrovei „Lietuvos dujų tiekimas“, 1 lapas;

22. Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2014 m. spalio 10 d. pažyma Nr. O5-275 „Dėl gamtinių dujų tiekimo licencijos uždėjimai akcinei bendrovei „Lietuvos dujų tiekimas“, 11 lapų;

23. 2013 m. gruodžio 27 d. Komisijos nutarimas Nr. O3-756 „Dėl gamtinių dujų tiekimo licencijos UAB LITGAS išdavimo“, 1 lapas;

24. Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2013 m. gruodžio 27 d. pažyma Nr. O5-490 „Dėl gamtinių dujų tiekimo licencijos UAB LITGAS“, 12 lapų;

25. 2014 m. lapkričio 27 d. Komisijos nutarimas Nr. O3-907 „Dėl gamtinių dujų skystinimo licencijos akcinei bendrovei „Klaipėdos nafta“ išdavimo“, 1 lapas;

26. Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2014 m. gruodžio 26 d. pažyma Nr. O5-350 „Dėl gamtinių dujų skystinimo licencijos akcinei bendrovei „Klaipėdos nafta“, 8 lapai;

27. AB „Amber Grid“ 2015 m. sausio 9 d. raštas Nr. 7-302-37, 19 lapų;

28. VĮ Registrų centro Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro išrašų kopijos, 20 lapų;

29. AB „Amber Grid“ 2015 m. kovo 2 d. raštas Nr. 7-302-361, 18 lapų;

30. Energetikos ministerijos 2015 m. balandžio 2 d. rašto Nr. (7.5-09)3-993 kopija, 1 lapas;

31. Finansų ministerijos 2015 m. balandžio 2 d. rašto Nr. (27.18-02)-5K-1507298-6K-1502806 kopija, 2 lapai.

Dujų ir elektros departamento
Elektros skyriaus vedėja

Rimgailė Baliūnaitė

Dujų ir elektros departamento
Dujų skyriaus vyr. specialistas

Rimas Valungevičius

Į posėdį kviečiami:

1. Energetikos ministerijos atstovai,
2. AB „Amber Grid“ atstovai,
3. UAB EPSO-G atstovai,
4. Finansų ministerijos atstovai.